

BANKA
SLOVENIJE

EVROSISTEM

**Mesečna
informacija o
poslovanju bank
s komentarjem**

December 2022

Kazalo

1 Povzetek	4
2 Makroekonomsko okolje	6
3 Viri financiranja bank	8
4 Naložbe bank	10
5 Kakovost naložb bank	13
6 Ustvarjanje dohodka bank	16
7 Kapitalska ustreznost, dobičkonosnost in likvidnost bank	19
8 Kapitalski trgi in vzajemni skladi	23
9 Poslovanje lizinskih družb	25
10 Anketa o bančnih posojilih (BLS)	26
11 Prikaz tveganj in odpornosti bančnega sistema	28
12 Priloga	29
Ključna gibanja v bančnem sistemu	29
Glavne značilnosti in izkazi poslovanja bank ¹	32
Obrestne mere bank	34
Kakovost kreditnega portfelja bank	35

Metodološke opombe:

V tabelah in slikah so upoštevani podatki bank, ki jih te poročajo Banki Slovenije v skladu z Navodilom za izvajanje »Sklepa o poročanju monetarnih finančnih institucij (poročilo o knjigovodskih postavkah z obrestnimi merami – PORFI)«. Banke so v letu 2020 prešle na nov način izkazovanja obresti od oslabljenega oziroma prilagojenega dela finančnih sredstev zaradi kreditnega tveganja v skladu s pojasnilom Odbora za razlago MSRP (IFRIC) iz marca 2019 in ponazoritvijo tega pojasnila na primeru z dne 22. julija 2019, ki sta dostopni na spletni strani <https://www.ifrs.org/news-and-events/2019/07/ifrs-9-webinarcuring-of-a-credit-impaired-financial-asset/>.

Ugodna gospodarska aktivnost v slovenskem gospodarstvu je pomembno vplivala na poslovanje bančnega sistema v prvih desetih mesecih letos. Slednje se lahko v prihodnje poslabša zaradi tendence rasti sistemskih tveganj. Kreditiranje nefinančnih družb se je v zadnjih mesecih še okrepilo, visoka pa ostaja tudi medletna rast stanja posojil gospodinjstvom, kljub manjšem obsegu novih stanovanjskih posojil kot v povprečju prve polovice leta. Vloge nebančnega sektorja so se letos do oktobra povečevale zaradi izrazitega prirasta vlog gospodinjstev v pomladnih mesecih in vlog nefinančnih družb od polletja dalje. Dohodek bank se letos povečuje zaradi kreditne aktivnosti in postopoma vse višjih ravni obrestnih mer na aktivih, povečali pa so se tudi neto neobrestni prihodki. Dobiček in donosnost kapitala sta nekoliko preseгла lanske vrednosti, njuno gibanje v prihodnjih mesecih pa bo pomembno odvisno tudi od neto oslabitev in rezervacij, te pa od splošnih gospodarskih razmer. Kapitalski količniki so se zaradi povečanja kreditne aktivnosti in prevrednotenja obvezniškega portfelja znižali pri večini bank, a ostali solidni. Likvidnost bančnega sistema je kljub zmanjšanju primarne likvidnosti ostala dobra.

Rast vlog nebančnega sektorja se je, po enoletnem upočasnjevanju, od aprila dalje ponovno krepila. Izrazit prirast vlog gospodinjstev je bil prisoten le v pomladnih mesecih, medtem ko se je, najverjetneje zaradi sezonskega vpliva in povečanih življenjskih stroškov, njihov obseg od julija rahlo zmanjšal. Kljub temu vloge gospodinjstev s 25 mrd EUR obsegajo polovico bilančne vsote in ostajajo stabilen vir financiranja slovenskih bank. Vloge nefinančnih družb (NFD) so se, po krčenju v prvem polletju, v nadaljevanju leta močno okrepile. Glavnina bank ostaja zadržanih pri dvigu depozitnih obrestnih mer, zato se je delež vlog na vpogled dodatno okrepil. Neenakomeren dvig obrestnih mer lahko v prihodnje povzroči premik vlog med bankami, zato ostaja pozorno spremljanje in prilagajanje konkurenčnim razmeram, z namenom ohranjanja stabilnosti financiranja, za banke zelo pomembno.

Naložbe bančnega sistema so se letos do oktobra ob močnem kreditiranju nebančnega sektorja povečale, s čimer se je vidno povečal delež posojil nebančnemu sektorju, zmanjšal pa delež najbolj likvidnih naložb. Medletna rast posojil nebančnemu sektorju je letos do avgusta močno pospeševala. Do oktobra se je rahlo znižala, vendar z 11,9 % ostala med najvišjimi v evrskem območju. K rasti je največ prispevalo intenzivno kreditiranje NFD, kjer je bila rast po dejavnostih in velikosti družb široko osnovana, po namenu pa so prevladovala posojila za financiranje obratnih sredstev. Stanje kreditov gospodinjstvom se je do oktobra letos nadalje povečevalo, predvsem zaradi povečanja stanovanjskih posojil. Medletna rast slednjih se je ob zmanjšanju obsega novega posojanja začela počasi umirjati, a je ostala četrta najvišja v evrskem območju. Potrošniška posojila so do oktobra beležila rahlo naraščajoč trend mesečnih novih poslov, stanje potrošniških posojil pa je bilo podobno kot leto prej. Medletna rast je še naprej precej zaostajala za evrskim povprečjem. Letos so se začele postopoma zviševati obrestne mere za novoodobrena posojila nebančnemu sektorju, ki so se do oktobra vidno zvišale tako pri posojilih NFD kot tudi pri posojilih gospodinjstvom.

Kazalniki kakovosti bančnih naložb so v prvih desetih mesecih leta ostali stabilni in ugodni, v manjšem delu portfelja pa so prisotna poslabšanja. Delež nedonosnih izpostavljenosti (NPE) je na ravni celotnega portfelja oktobra znašal 1,2 %. V portfelju NFD se je ta delež povečal prvič po februarju 2021. Pri deležu skupine 2 s povečanim kreditnim tveganjem se je nadaljeval padajoč trend, manjša povečanja pa so prisotna

v nekaterih energetsko bolj odvisnih dejavnostih. Ob visoki rasti posojil pri bankah se pri NFD opazno povečuje obseg posojil z variabilno obrestno mero, z negativnim vplivom na breme servisiranja dolgov podjetij. Ob povečanih negotovostih v makroekonomskem okolju in pričakovani umiritvi gospodarske aktivnosti se v bankah ohranja nizka pokritost z oslabitvami in rezervacijami, v donosnem delu portfelja celo s tendenco zmanjševanja. Izjema je le portfelj potrošniških posojil, pri katerem se stopnja pokritosti od junija naprej povečuje.

Banke so letos ustvarile za četrtno več neto dohodka kot v enakem obdobju lani, kar je posledica letošnje rasti neto obrestnih prihodkov in neto neobrestnih prihodkov ob zmernem povečanju operativnih stroškov. Neto obrestni prihodki so do oktobra za več kot desetino presegle lanske. Razmeroma velikim količinskim učinkom se vse bolj pridružujejo tudi pozitivni cenovni učinki. Rast neto obrestnih prihodkov bi se v prihodnje lahko upočasnila ob nadaljnjem poslabšanju razmer v mednarodnem in domačem gospodarskem okolju ter izrazitejši upočasnitvi posojilne aktivnosti. K letošnji rasti neto neobrestnih prihodkov so prispevali zlasti prihodki iz dividend, ki so lani izostali, rast neto opravnin pa se je v zadnjih mesecih znižala. Rast operativnih stroškov zaostaja za rastjo bruto dohodka bank in je bila primerljiva z rastjo bilančne vsote.

Dobiček bank pred obdavčitvijo je letos do oktobra s 433 mio EUR presegel lanskega v enakem obdobju za nekoliko manj kot 8 %. Neto oblikovanje oslabitev in rezervacij v bančnem sistemu je ostalo do oktobra minimalno, znašalo je manj kot dva odstotka bruto dohodka bank, medtem ko so banke v enakem lanskem obdobju neto sproščale oslabitve in rezervacije. Donosnost kapitala pred obdavčitvijo je dosegla 10,5 % in ostaja primerljiva s predhodnimi leti. Kljub trenutno ugodnim razmeram za ustvarjanje dohodka, pa je potrebno opozoriti na veliko negotovost glede prihodnjih gospodarskih gibanj ter na dejstvo, da je dobra dobičkonosnost bank posledica tudi nizkega obsega neto oslabitev in rezervacij.

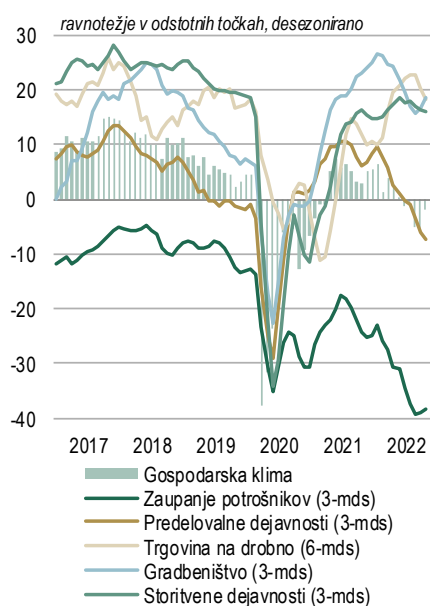
Kapitalski položaj slovenskega bančnega sistema je, kljub znižanju količnikov kapitalске ustreznosti v tretjem četrtletju 2022, ostal soliden. Količnik skupne kapitalске ustreznosti na konsolidirani ravni se je znižal na 17,0 % in je v primerjavi z evrskim povprečjem nekoliko nižji, količnik CET1 pa kljub znižanju na 15,5 % še vedno presega evrsko povprečje. Znižanje kapitalskih količnikov je posledica rasti tveganju prilagojene aktive zaradi okrepljenega kreditiranja in znižanja regulatornega kapitala zaradi prevrednotenja obvezniškega portfelja. Količniki kapitalске ustreznosti so se znižali pri večini bank, s čimer so se znižali tudi presežki nad dodeljenimi kapitalskimi zahtevami in posledično zmožnosti za absorpcijo morebitnih negativnih učinkov iz poslovanja.

Likvidnost bančnega sistema je ostala dobra, kljub zmanjšanju vrednosti nekaterih indikatorjev. Banke so letos likvidna sredstva pri centralni banki, ob manjšem pritoku vlog nebančnega sektorja, usmerile v povečano kreditno aktivnost in predčasno delno poplačilo obveznosti do Evrosistema (v okviru TLTRO-III). Posledično se je primarna likvidnost, ki poleg sredstev pri centralni banki vključuje še denar v blagajni in vpogledne vloge pri bankah, letos do oktobra zmanjšala, a je s skoraj petino bilančne vsote še vedno za tretjino presegala delež pred pandemijo. Čeprav se je na ravni bančnega sistema znižala tudi vrednost kazalnika LCR (količnik likvidnostnega kritja), ta z 278 % še naprej močno presega regulatorno zahtevo. Vse banke presegajo minimalne regulatorne zahteve LCR, razlike v likvidnostnih presežkih pa med njimi ostajajo precejšnje.

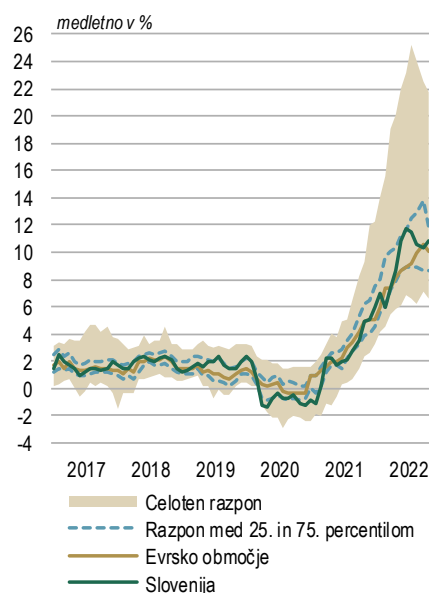
Negativni dejavniki gospodarske rasti so se v evrskem območju in globalno v drugi polovici leta okrepili, slabši pa so tudi prihodnji obeti. Ob visoki negotovosti, letošnjem zmanjšanju zaupanja in vztrajnosti visoke inflacije svetovna gospodarska rast izgublja zagon. Letos naj bi znašala skoraj polovico manj kot leta 2021, ki ga je zaznamovalo močno okrevanje po pandemiji, leta 2023 pa naj bi se rast dodatno umirila. Z rusko vojaško agresijo so se izrazito zvišale cene nekaterih surovin, posebej energentov, s tem pa so se močno povečali inflacijski pritiski. Ob visoki in vztrajni inflaciji leto zaznamuje zviševanje ključnih obrestnih mer večine svetovnih centralnih bank, s tem pa globalno zaostrovanje pogojev financiranja. To skupaj s poslabšanjem makroekonomskih razmer pomembno spreminja okolje, v katerem poslujejo banke. Krepitvi negativnih dejavnikov sta posebej izpostavljeni gospodarstvu EU in evrskega območja, zaradi geografske bližine vojne in njenih humanitarnih posledic ter velike odvisnosti od uvoza ruskih energentov. Kljub slabšim obetom za zadnje četrletje, je zaradi močne rasti v prvi polovici leta decembrska napoved ECB za rast BDP evrskega območja v letu 2022 višja od predhodnih napovedi, za leto 2023 pa nižja.¹

Slika 1: Kazalniki zaupanja in cene življenjskih potrebščin

Kazalniki zaupanja – Slovenija

Primerjava rasti cen življenjskih potrebščin (HICP) z državami evrskega območja

Opomba: Podatki kazalnikov zaupanja na levem prikazu so predstavljeni kot 3-mesečne oziroma 6-mesečne drseče sredine (razen kazalnika gospodarske klime). Podatki za november 2022 na desnem prikazu predstavljajo oceno.

Vir: SURS, Eurostat, preračuni Banke Slovenije.

Zaostrene razmere v mednarodnem okolju se odražajo v vse slabšem domačem gospodarskem razpoloženju, slabši pa so tudi prihodnji obeti. Kazalnik gospodarske klime se je novembra rahlo povečal, vendar ostal v negativnem območju, kar kaže na nadaljnje ohlajanje gospodarstva. V predelovalnih dejavnostih se je nadaljeval trend slabšanja poslovnih tendenc, saj so družbe ob večjih zalogah končnih izdelkov poročale o zmanjšanju skupnih naročil in proizvodnje, hkrati pa bile bolj pesimistične glede prihodnjih gibanj. Močno se je zmanjšano zaupanje potrošnikov, ki se giblje okrog najnižjih ravni doseženih ob izbruhu pandemije. Domača gospodarska aktivnost se je v tretjem četrletju zmanjšala za 1,4 %, kar je bila ena nižjih četrletnih rasti v evrskem območju. S 3,9 % je bila precej nižja tudi medletna rast BDP, ki pa je ostala višja kot v

¹ ECB, Eurosystem staff macroeconomic projections for the euro area, December 2022 (2022: 3,4 %, 2023: 0,5 %, 2024: 1,9 %, 2025: 1,8 %).

evrskem območju.² Ob izjemno nizki ravni zaupanja potrošnikov se je najbolj skrčil prispevek zasebne potrošnje. Prispevek salda menjave s tujino je bil po več četrletjih znova pozitiven, medletna rast bruto investicij v osnovna sredstva in njihov prispevek sta bila stabilna, potrošnja države pa se je zmanjšala. Naša decembrska napoved gospodarske rasti v Sloveniji v letošnjem letu (5,0 %) odraža precejšnje poslabšanje gospodarskih razmer v drugi polovici leta. V prihodnjem letu tako pričakujemo šibko gospodarsko rast (0,8 %).³

Medletna rast cen življenjskih potrebščin se je v drugi polovici leta rahlo znižala, a do novembra ostala visoka in široko osnovana, pogoji financiranja so se še naprej zaostrovali, pogoji blagovne menjave slabšali, javnofinančni položaj države pa se je z manjšim primanjkljajem do junija izboljšal. Medletna rast cen (HICP) je bila z 10,8 % visoka tudi novembra, ko je po začasnem znižanju v predhodnih mesecih ponovno nekoliko presegala povprečje evrskega območja.⁴ Pogoji financiranja so se od začetka leta precej zaostri, vendar so ob vztrajanju visoke inflacije realne obrestne mere ostale močno negativne. S povečevanjem primanjkljaja na tekočem računu plačilne bilance ob visokih uvoznih cenah energentov in surovin se poslabšujejo pogoji blagovne menjave. Javnofinančni položaj države se je ob gospodarski rasti in manjšem obsegu izrednih ukrepov še naprej izboljševal. Enoletni primanjkljaj se je do junija zmanjšal,⁵ v prihodnjem letu pa naj bi se zaradi blaženja posledic visokih cen energentov znova povečal.

² Prilagojeno učinku sezone in koledarja. Medletna rast po neprilagojenih podatkih je znašala 3,4 %.

³ [Banka Slovenije, Napovedi makroekonomskih gibanj v Sloveniji, december 2022](#) (2022: 5,0 %, 2023: 0,8 %, 2024: 2,4 %, 2025: 2,3 %).

⁴ Novembra se je v evrskem območju znižala na 10,0 %.

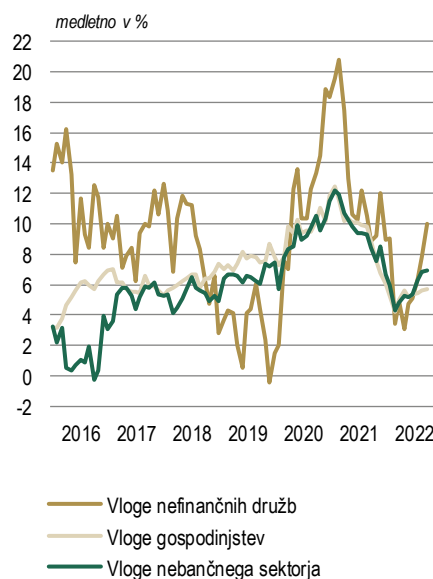
⁵ Junija je znašal 3,0 % BDP, junija 2021 pa 6,4 % BDP.

Vloge nebančnega sektorja so se letos do oktobra, kljub visoki inflaciji in začetnih težavam ene od slovenskih bank v povezavi s sankcijami proti Rusiji zaradi vojne v Ukrajini, okrepile in tako ostale stabilen vir financiranja slovenskih bank. Medletna rast vlog nebančnega sektorja se je, po enoletnem postopnem upočasnjevanju, od aprila do oktobra ponovno okrepila, zlasti zaradi izrazitih prilivov vlog gospodinjstev v pomladnih mesecih in vlog NFD od polletja dalje. Medletna rast vlog nebančnega sektorja je pospešila na 6,9 %, kar je sicer manj od izjemno visoke rasti pred enim letom. Vloge nebančnega sektorja so se letos do oktobra povečale za 1,4 mrđ EUR in so z 78 % predstavljale glavnino vseh virov financiranja, odvisnost bank od ostalih virov pa je ostala nizka. Redke med njimi so izdale dolžniške vrednostne papirje (predvsem zaradi izpolnjevanja regulatornih zahtev MREL⁶) ali se zadolžile pri bankah v tujini, saj ob velikem obsegu likvidnih sredstev večjih potreb po dodatnih virih zaenkrat še nimajo.

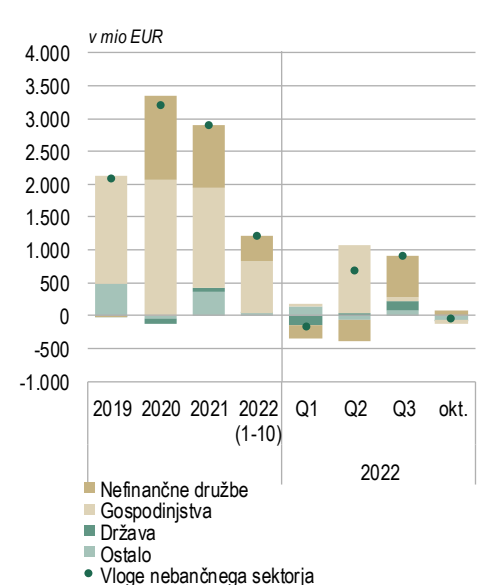
Izrazito povečevanje vlog gospodinjstev, ki je bil prisotno v drugem četrtletju, se v poletnih mesecih ni nadaljevalo. Od avgusta do oktobra se je namreč njihov obseg zmanjšal za skupno 61 mio EUR, kar je verjetno posledica sezonskega vpliva in naraščajočih življenjskih stroškov, ki zmanjšujejo razpoložljivi dohodek in možnosti za varčevanje. Kljub zmanjšanju v zadnjih nekaj mesecih so se vloge gospodinjstev letos do oktobra, zaradi izrazitih prilivov v drugem četrtletju, skupno povečale za 1,1 mrđ EUR na 25,1 mrđ EUR in še naprej predstavljajo robusten vir financiranja slovenskih bank. To je sicer manj od prirastov v enakih obdobjih predhodnih dveh let (2020-2021), ko je bilo varčevanje zaradi ukrepov za blaženje pandemije izrazito povečano. Medletna rast vlog gospodinjstev se je umirila na 5,7 % in je še vedno presegla povprečje evrskega območja (3,4%), ki se je v zadnjem enoletnem obdobju prav tako znižalo. Ob zaostajanju rasti plač za inflacijo in nadaljnjem naraščanju cen življenjskih potrebščin lahko verjetno tudi v prihodnje pričakujemo skromnejše varčevanje oziroma porabo prihrankov v bankah.

Slika 2: Gibanje vlog nebančnega sektorja

Rast vlog po sektorjih

Spremembe stanj vlog po sektorjih

Vir: Banka Slovenije.

⁶ Gre za izpolnjevanje minimalnih zahtev glede kapitala in kvalificiranih obveznosti.

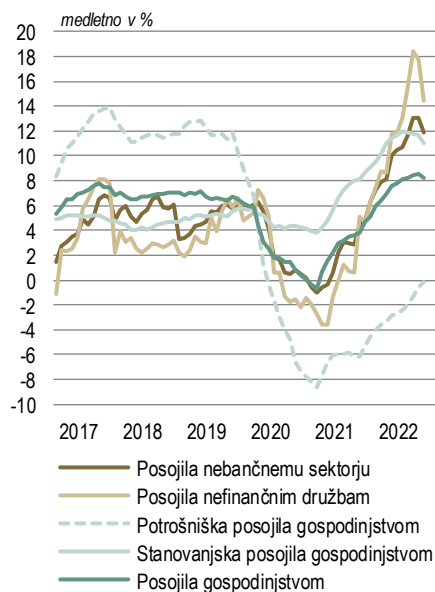
NFD so, po zmanjšanju prihrankov pri bankah v prvi polovici leta, le-te v poletnih in prvih jesenskih mesecih močno okrepile. Njihov obseg se je od julija do oktobra povečal za 717 mio EUR, k čemur je morda delno prispevala tudi odprava ležarin za visoka stanja na računih pri bankah. Medletna rast vlog NFD se je, po hitrem upočasnjevanju v prvi polovici leta, od julija do oktobra podvojila in dosegla 10,0 %. NFD imajo pri bankah za 9,2 mrd EUR prihrankov, ki tako ostajajo pomemben vir, ki ga v prihodnje lahko uporabijo za tekoče poslovanje ali usmerijo v nove investicije.

Ob nizkih obrestnih merah in negotovih razmerah so se vloge na vpogled dodatno okrepile. Njihov delež se je letos do oktobra zvišal na 83,6 % vseh vlog nebančnega sektorja oziroma 89,2 % vseh vlog gospodinjstev. Trend naraščanja vlog na vpogled bi se lahko v prihodnje z dvigom depozitnih obrestnih mer upočasnili. Banke imajo ob zmernem pritoku vlog nebančnega sektorja tudi visok obseg likvidnih sredstev v svojih bilancah, ki ga lahko usmerijo v kreditiranje, zato ne hitijo z dvigom depozitnih obrestnih mer in si tako še naprej zagotavljajo nizke obrestne odhodke. Postopno povečevanje depozitnih obrestnih mer pri bankah bi lahko v prihodnje povzročilo delni premik prihrankov znotraj bančnega sistema in s tem zmanjšalo stabilnost financiranja, zato ostaja pozorno spremljanje in prilagajanje konkurenčnim razmeram za banke zelo pomembno.

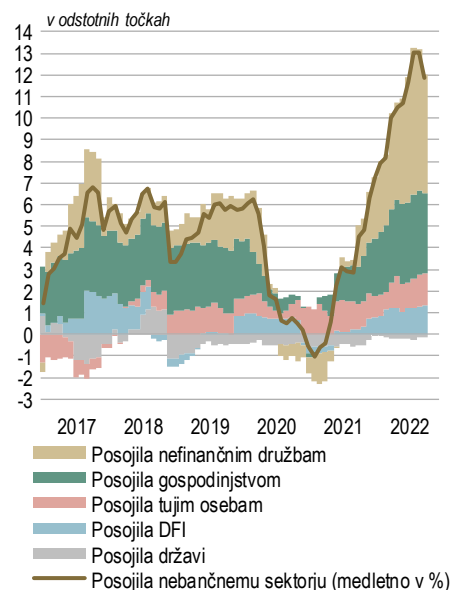
Na strani naložb so banke letos do oktobra ob postopnem zviševanju obrestnih mer vidno povečale delež posojil nebančnemu sektorju in zmanjšale delež najbolj likvidnih naložb. Prirast posojil nebančnemu sektorju je že do polovice leta presegel celoten prirast leta 2021, medletna rast pa se je do avgusta, ko je dosegla 13,0 %, neprekinjeno zviševala. V drugi polovici leta do oktobra je bil povprečen mesečni prirast z 289 mio EUR precej večji od lanskega v enakem obdobju, medletna rast pa se je oktobra rahlo znižala, na 11,9 %. Kljub rahli upočasnitvi medletne rasti posojil nebančnemu sektorju, je ta ostala med najvišjimi v evrskem območju, kjer je oktobra v povprečju znašala 5,8 %. Posojila NFD so največ prispevala k skupni rasti posojil nebančnemu sektorju. Njihov povprečen mesečni prirast je v drugi polovici leta do oktobra s 160 mio EUR znatno presegel lanskega v enakem obdobju, medletna rast pa je do avgusta pospešila na 18,4 %, oktobra pa se umirila na 14,5 %. Zviševanje medletne rasti posojil gospodinjstvom, ki ga je v veliki meri poganjalo močno kreditiranje s stanovanjskimi posojili, se je septembra pri 8,5 % ustavilo, oktobra pa se je rast ob vidnem umirjanju tekočega stanovanjskega kreditiranja v drugi polovici leta rahlo znižala, na 8,2 %. V drugi polovici leta do oktobra je povprečen mesečni prirast posojil gospodinjstvom z 88 mio EUR rahlo presegel lanskega v enakem obdobju. Med ostalimi naložbami se je zmanjšal delež najbolj likvidnih naložb, ki ga predstavljajo denar v blagajni, stanje na računih pri centralni banki in vloge na vpogled pri bankah.

Slika 3: Kreditiranje nebančnega sektorja

Rasti posojil po skupinah komitentov in vrstah posojil

Prispevki h kreditni rasti po skupinah komitentov

Vir: Banka Slovenije.

Ob visoki medletni rasti in zviševanju obrestnih mer je bilo kreditiranje NFD široko osnovano, k rasti pa je pomembno prispevalo intenzivno kreditiranje nekaterih večjih družb. Na podlagi podatkov zajetih po bruto principu je medletna rast posojil NFD oktobra znašala 13,5 %, ⁷ posojila pa so najemale družbe iz večine dejavnosti. Po pospešku medletne rasti posojil družbam v dejavnostih oskrbe z elektriko in vodo v preteklih mesecih, je rast v tej skupini dejavnosti do oktobra najbolj upočasnila. S tem je bil oktobra glede na predhodne mesece precej manjši tudi prispevek posojil družbam teh dejavnosti k skupni rasti posojil NFD. Med skupinami dejavnosti, ki predstavljajo največje izpostavljenosti bank do NFD, je znatno upočasnila rast posojil družbam v

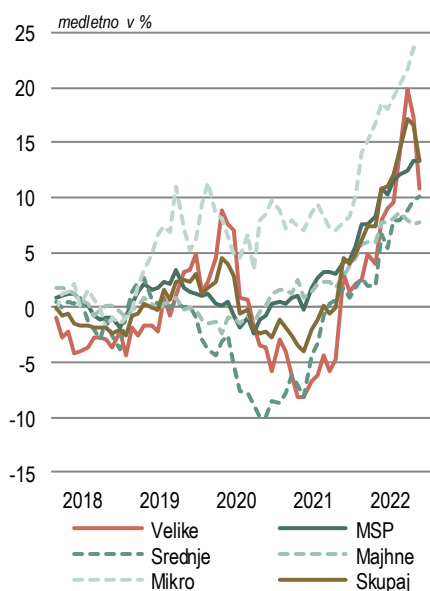
⁷ Na podlagi stanj posojil po bilančnih podatkih bank je znašala 14,5 %.

dejavnosti trgovine, nižja pa je bila tudi v predelovalnih dejavnostih, s čimer se je zmanjšal tudi njun prispevek k skupni rasti posojil NFD. Medtem je rast posojil družbam v gradbeništvu letos nadaljevala lanski naraščajoč trend in se do oktobra močno okrepila, prispevek posojil te dejavnosti k skupni rasti pa se je tekom leta več kot podvojil. Povprečne obrestne mere za novoodobrena posojila NFD s fiksnim obrestovanjem se zvišujejo od aprila, s spremenljivim obrestovanjem pa vidneje od septembra.⁸

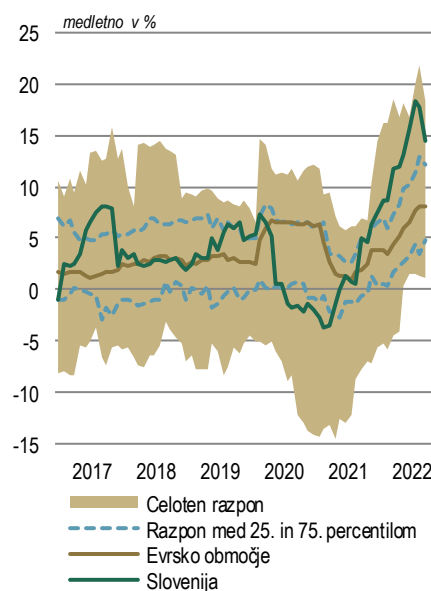
Po velikosti NFD se je medletna rast posojil letos krepila v vseh velikostnih razredih, raznovrstni pa so bili tudi nameni najetih posojil. Najizraziteje se je rast okrepila pri posojilih velikim družbam, vendar se je ob velikih poplačilih do oktobra precej znižala. Po namenu sta se letos najbolj zvišali medletni rasti posojil za financiranje dolga in obratnih sredstev. Rast posojil za namen financiranja obratnih sredstev se je od avgusta do oktobra letos sicer znižala, a je prispevek tega namena k skupni rasti ostal največji. Rast posojil NFD je ostala precej nad povprečjem evrskega območja, kjer je znašala 8,1 %.

Slika 4: Kreditiranje NFD

Rast posojil glede na velikost NFD

Primerjava rasti posojil NFD z državami evrskega območja

Opomba: Podatki na levi sliki so zajeti po bruto principu. MSP predstavlja agregat srednjih, majhnih in mikro.
Vir: Banka Slovenije, ECB SDW, preračuni Banke Slovenije.

Medletna rast kreditiranja gospodinjstev se je do oktobra ob nekoliko višjih obrestnih merah rahlo znižala, a še naprej močno presegala povprečno rast v evrskem območju. Z 8,2 % je bila od evrskega povprečja višja za 4,0 odstotne točke, višja pa je bila tudi v primerjavi z obdobjem pred pandemijo. Visoko rast je poganjal okrepljen obseg novih poslov s stanovanjskimi posojili, ki pa se je po polovici leta pričel umirati. S tem se je tudi povprečni mesečni prirast stanovanjskih posojil v zadnjih mesecih precej zmanjšal. V drugi polovici leta do oktobra je znašal 55 mio EUR in bil manjši od lanskega v enakem obdobju⁹ in od mesečnega povprečja prve polovice leta.¹⁰ Medletna rast stanovanjskih posojil se je tako umirila, vendar z 11,0 % ostala visoko nad evrskim povprečjem (4,8 %). Povprečne obrestne mere za novoodobrena stanovanjska posojila s fiksnim obrestovanjem se postopoma zvišujejo od aprila, za

⁸ Povprečna fiksna obrestna mera za novoodobrena posojila NFD je oktobra znašala 4,4 % (6-mesečno povprečje od novembra 2021 do aprila 2022 je znašalo 1,5 %), povprečna spremenljiva pa 3,8 % (6-mesečno povprečje od aprila 2022 do septembra 2022 je znašalo 1,7 %).

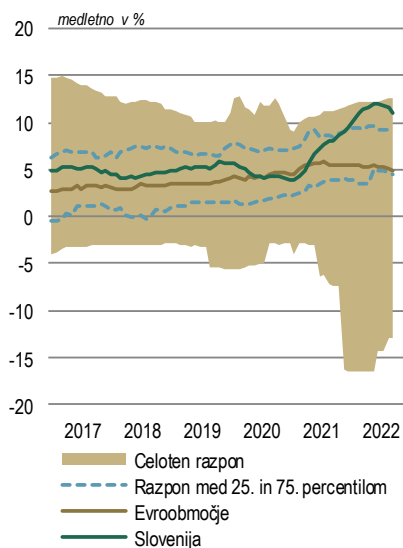
⁹ 63 mio EUR.

¹⁰ 78 mio EUR.

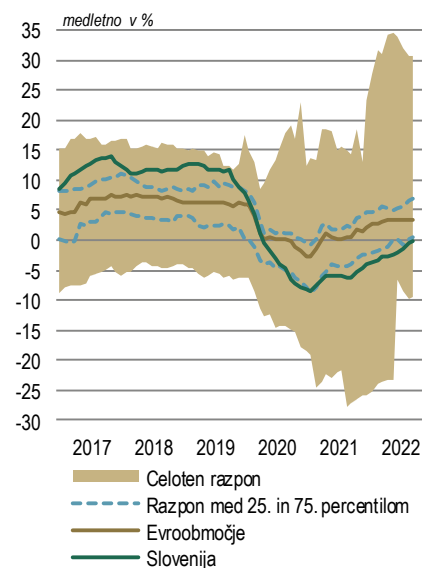
tista s spremenljivim obrestovanjem pa od julija.¹¹ Potrošniška posojila so letos do oktobra beležila rahlo naraščajoč trend obsega novih poslov. Tudi mesečni prirasti stanja potrošniških posojil so odražali močnejše potrošniško kreditiranje, saj so bili ob še vedno znatnem odplačevanju posojil sklenjenih v obdobju nadpovprečnih rasti v vseh štirih mesecih druge polovice leta pozitivni. V tem obdobju je povprečni mesečni prirast znašal 6,0 mio EUR in presegel lanskega v enakem obdobju, obseg pa je bil oktobra medletno manjši le še za 0,1 %. Medletna rast je sicer še naprej precej zaostajala za evrskim povprečjem (3,5 %) in ostala med najnižjimi. Tudi za potrošniška posojila so se do oktobra zvišale fiksne in spremenljive obrestne mere za nove posle.¹²

Slika 5: Kreditiranje gospodinjev

Primerjava rasti stanovanjskih posojil med Slovenijo in evrskim območjem

Primerjava rasti potrošniških posojil med Slovenijo in evrskim območjem

Vir: Banka Slovenije, ECB SDW, preračuni Banke Slovenije.

¹¹ Povprečna fiksna obrestna mera za novoodobrena stanovanjska posojila je oktobra znašala 3,1 % (6-mesečno povprečje od novembra 2021 do aprila 2022 je znašalo 1,7 %), povprečna spremenljiva pa 3,2 % (6-mesečno povprečje od februarja 2022 do julija 2022 je znašalo 1,6 %).

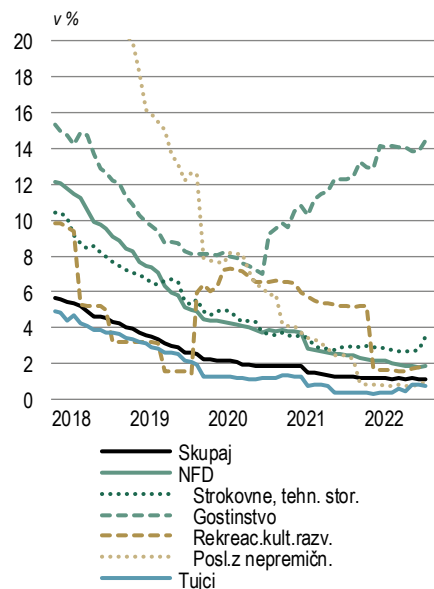
¹² Povprečna fiksna obrestna mera za novoodobrena potrošniška posojila je oktobra znašala 6,5 % (6-mesečno povprečje od aprila 2022 do septembra 2022 je znašalo 6,1 %), povprečna spremenljiva pa 6,2 % (6-mesečno povprečje od aprila 2022 do septembra 2022 je znašalo 4,6 %).

Kazalniki kakovosti portfelja bank ostajajo stabilni in ugodni, le v nekaterih delih portfelja so že prisotni manjši znaki poslabšanja. Delež NPE se je v prvih desetih mesecih letošnjega leta gibal med 1,1 % in 1,2 %. V portfelju NFD pa se je prvič po februarju 2021 delež NPE povečal, in sicer za 0,1 odstotno točko na 1,9 %. V obdobju od začetka pandemije je tudi v posameznih dejavnostih prevladovala upadajoča dinamika NPE z le začasnimi poslabšanji v posameznih mesecih. V zadnjem obdobju pa je v nekaterih dejavnostih porast NPE bolj opazen: v zadnjih treh zaporednih mesecih v poslovnih, tehničnih in strokovnih storitvah ter rekreaciji, kulturi in razvedrilu, v zadnjih dveh mesecih pa v poslovanju z nepremičninami in ponovno v gostinstvu, kjer s 14,4 % v oktobru ostaja daleč najvišji med dejavnostmi NFD.

Banke še vedno zmanjšujejo izpostavljenosti v skupini 2 s povečanim kreditnim tveganjem. Na ravni bančnega sistema se je delež skupine 2 do oktobra zmanjšal na 4,6%, najmanj po aprilu 2020. V številnih državah EU in tudi na ravni povprečja držav se od zadnjega četrletja 2021 (do zadnjega razpoložljivega podatka za drugo četrletje) delež skupine 2 povečuje. Manjša povečanja deleža skupine 2 v slovenskih bankah je zaznati v nekaterih, energetsko bolj odvisnih dejavnostih, vendar je njihov delež v celotni izpostavljenosti bank relativno majhen in ne prispeva k dvigu deleža skupine 2 na ravni celotnega sektorja NFD. Oktobrski delež (7,6 %) v tem sektorju je za 2,3 odstotnih točk nižji kot pred začetkom vojne v Ukrajini. S še vedno najvišjim deležem skupine 2 izstopajo gostinske nastanitvene dejavnosti (40%), ki pa se je ob ponovni oživitvi te dejavnosti že močno zmanjšal.

Slika 6: Deleži NPE in skupine 2 kreditnega tveganja

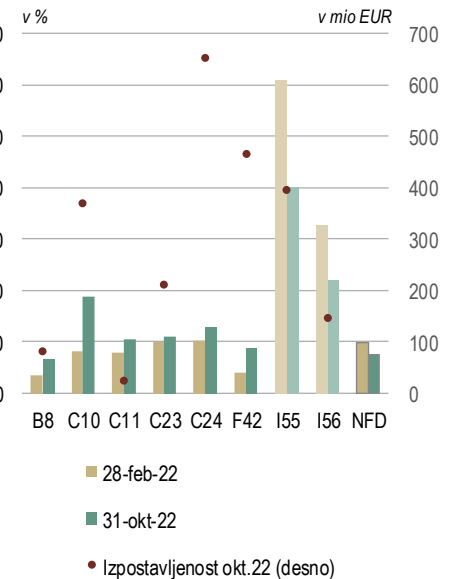
Delež NPE za izbrane dele portfelja

Legenda pri sliki desno: B8: Prid. rudnin in kamnin, C10: Proizvodnja živil, C11: Proizvodnja pijač, C23: Proiz. nekovinskih mineralnih izd., C24: Proizvodnja kovin, F42: Gradnja inženjerskih obj., I55: Gostinske nastanitvene dej., I56: Dej. strežbe jedi in pijač

Vir: Banka Slovenije.

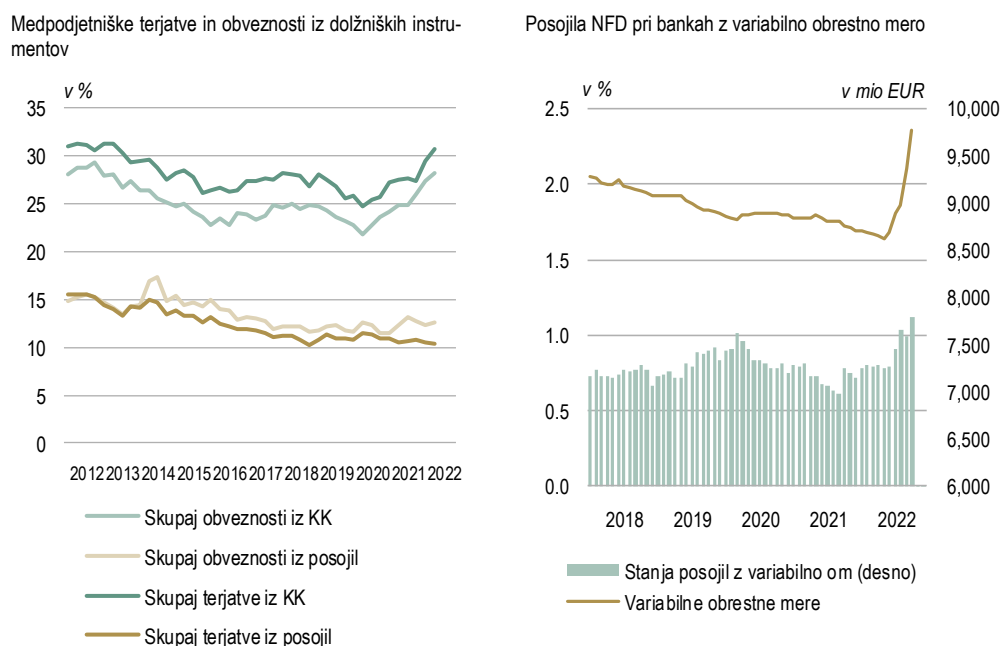
Delež skupine 2 kreditnega tveganja po dejavnostih NFD

Ob umirjanju gospodarske aktivnosti in naraščanju vhodnih stroškov je pričakovati poslabšanje sposobnosti servisiranja dolgov podjetij. Podjetja se v vedno večjem obsegu financirajo tudi pri domačih in tujih podjetjih, prav tako pa povečujejo

svoje terjatve do poslovnih partnerjev. Terjatve iz danih komercialnih kreditov so v drugem četrtletju 2022 dosegle 30,7 % slovenskega BDP, s tendenco naraščanja po juniju 2020 (24,7 %), skupaj z danimi posojili podjetij pa znaša ta delež 41,1 %. Porast tovrstnih terjatev podjetij ob slabšanju v domačem in mednarodnem okolju povečuje kreditno tveganje iz teh naložb v samih podjetjih, posledično pa vpliva tudi na višje kreditno tveganje v bankah. Dodatno se pritisk na dohodek podjetij povečuje preko rasti stroškov servisiranja dolgov zaradi rasti obrestnih mer. V novoodobrenih posojilih se ob visoki rasti celotnih posojil NFD povečuje tudi stanje posojil z variabilno obrestno mero. Obrestne mere za stanja najetih posojil NFD so se v zadnjih petih mesecih zvišale za 0,7 o.t.. V istem obdobju so se stanja teh posojil povečala za 7,4 %.

Slika 7: Terjatve in obveznosti NFD

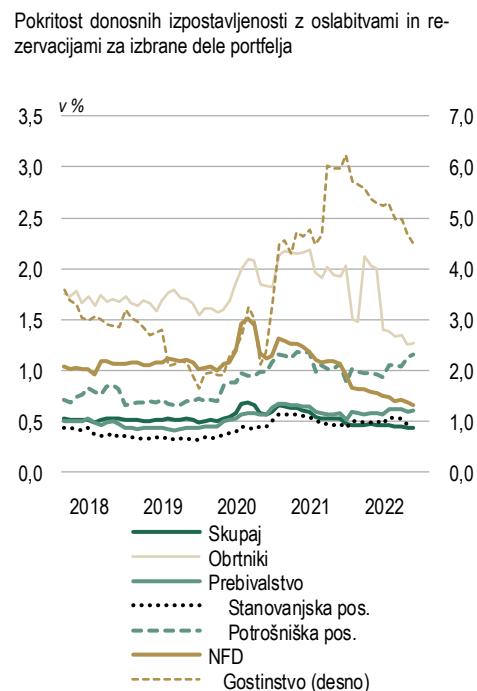
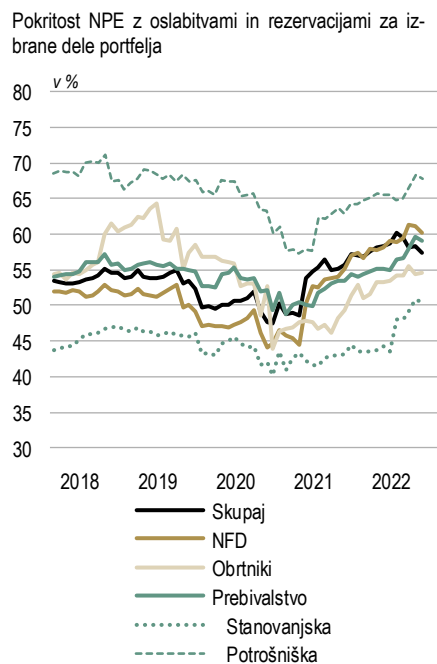

Pokritost NPE z oslabitvami in rezervacijami ostaja visoka. Na nedonosnem delu portfelja se je pokritost z oslabitvami in rezervacijami do junija povečala na 60,2 %, kar je najvišji delež po septembru 2017 in uvršča slovenski bančni sistem v zgornjo četrtino držav EU po tem kazalniku. Do oktobra 2022 se je pokritost zniževala do ravni 57,4 %, kar je le še za 0,3 odstotne točke nad ravni s konca leta 2021. K zmanjšanju pokritosti je ključno prispevala dinamika NPE in oslabitev zanje pri izpostavljenosti do Rusije, Ukrajine in Belorusije. V drugih skupinah komitentov je pokritost NPE z oslabitvami v letošnjem letu naraščala. Brez sektorja tujcev je znašala oktobrska pokritost preostalega portfelja bank 59,7 %, kar predstavlja porast za 3,5 odstotne točke v primerjavi s koncem lanskega leta.

Pri pokritosti donosnih izpostavljenosti z oslabitvami in rezervacijami se je nadaljeval padajoči trend. Zmanjševanje izpostavljenosti v skupini 2 kreditnega tveganja s prerazporejanjem v skupino 1 z manjšim tveganjem ima za posledico sproščanje dela oslabitev zanje in padanje stopnje pokritosti donosnih izpostavljenosti v celoti. To je še posebej izrazito v dejavnosti gostinstva, kjer je bilo letošnje zmanjševanje skupine 2 najbolj izrazito. Z nasprotno tendenco izstopa portfelj potrošniških posojil, pri katerem se od junija naprej pokritost donosnih posojil z oslabitvami povečuje. Oktobra je ta pokritost dosegla 1,2 % in se s tem ponovno vrnila na najvišjo doseženo raven iz začetka

leta 2021 (podatki so sicer na voljo od Q4 2016). Hkrati je pokritost donosnih potrošniških posojil med najvišjimi v posameznih delih portfelja. Na večjo pokritost tega dela portfelja poleg višjega kreditnega tveganja vpliva tudi nižja pokritost z zavarovanji.

Slika 8: Pokritost z oslabitvami in rezervacijami

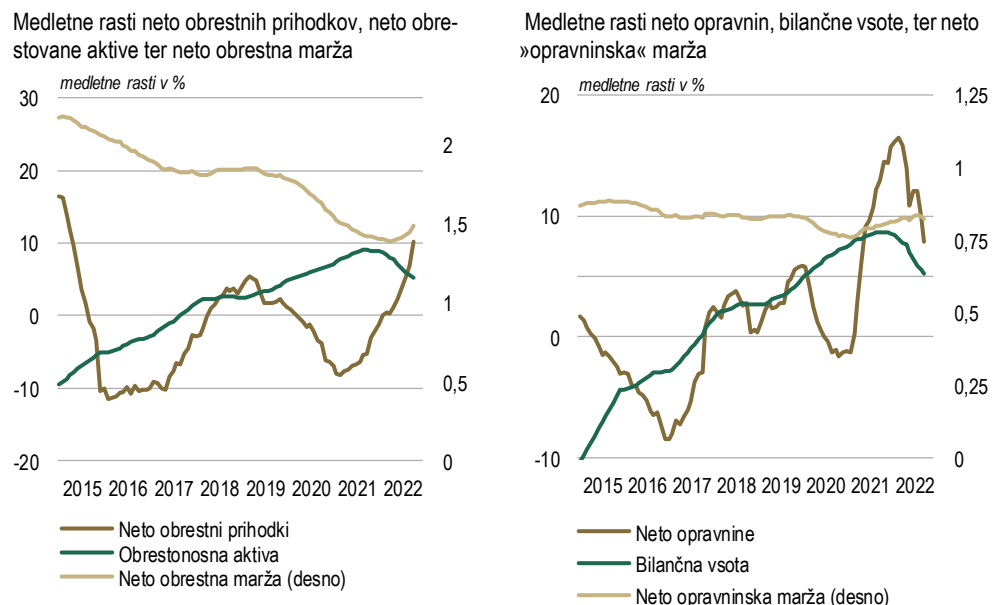

Vir: Banka Slovenije.

Neto dohodek slovenskega bančnega sistema je bil v prvih desetih mesecih leta 2022 medletno višji za četrtno. Rast glavnih dohodkovnih kategorij bank se je izboljšala. Rast neto obresti se ob povečani posojilni aktivnosti in zviševanju obrestnih mer povečuje, rast neto neobrestnih prihodkov pa ostaja razmeroma visoka. Bruto dohodek v bančnem sistemu je bil do oktobra medletno višji za 12,7 %, neto dohodek pa za 25,2 %. Zaradi zviševanja obrestnih mer lahko pričakujemo še dodatno povečevanje neto obrestnih prihodkov. Pozitiven trend pri ustvarjanju dohodka bank lahko upočasnijo poslabšanje razmer v mednarodnem in domačem gospodarskem okolju ter morebitna izrazitejša upočasnitev posojilne aktivnosti.

Neto obrestni prihodki se povečujejo. Medletna rast se je oktobra povečala na 11,5 %, od drugega četrletja se je zvišala tudi neto obrestna marža. H krepitvi rasti je prispevala večja posojilna aktivnost (količinski učinek), medtem ko se je negativni prispevek cenovnega učinka med letom hitro zmanjševal, letos do konca oktobra pa je bil že pozitiven. Potem ko je neto obrestna marža maja dosegla najnižjo vrednost (1,39 %), se je do oktobra zvišala skoraj za desetinko odstotne točke, na 1,49 %. Višje ravni obrestnih mer bodo predvidoma v naslednjih mesecih dodatno prispevale k povečevanju neto obrestnih prihodkov in marže.

Slika 9: **Neto obrestna in neobrestna marža**

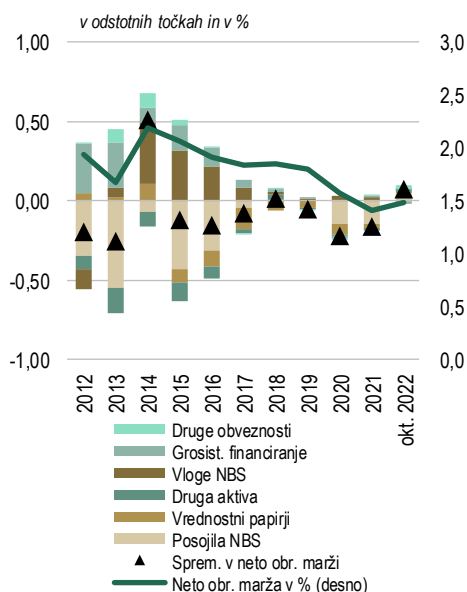
Vir: Banka Slovenije.

Hitro zviševanje medletne rasti neto obrestnih prihodkov izvira iz aktivne strani bančnih bilanc. Iz negativne ob koncu leta 2021 je rast neto obresti prešla v dvomestno oktobra 2022. K temu so prispevale vse oblike naložb, najbolj pa obrestni prihodki iz posojil nebančnemu sektorju in iz najbolj likvidnih oblik naložb. Po drugi strani je bila rast obrestnih odhodkov majhna zaradi velikega deleža vpoglednih vlog in zelo zadržanega zviševanja pasivnih obrestnih mer¹³ pri bankah.

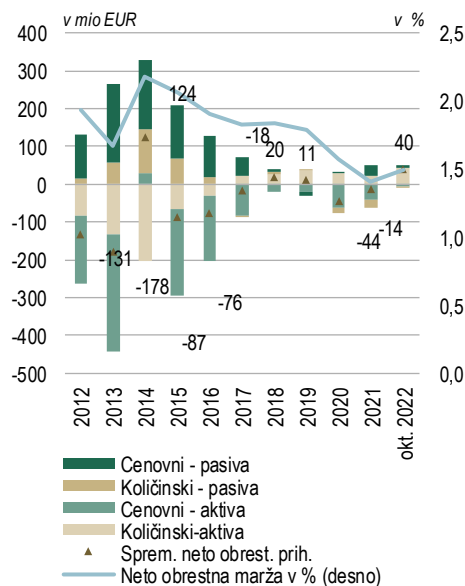
¹³ Obrestni prihodki bank so letos kumulativno za 10,3 % presegli lanske, prihodki iz posojil pa za 8,7 %, še višja je bila rast obrestnih prihodkov iz vrednostnih papirjev, 13,7 % in iz ostalih likvidnih oblik naložbe, predvsem terjatev do centralne banke, skupaj kar za 27,7 %. Primerjava trimesečnih tokov neto obresti in obrestnih prihodkov na medletni ravni pokaže, zlasti v zadnjih mesecih hitro zviševanje stopenj rasti; oktobra je tako zajeta rast obrestnih prihodkov iz posojil znašala 18,8 %, skupnih obrestnih prihodkov 22,0 % in neto obrestnih prihodkov 24,4 %. Obrestni odhodki bank v slovenskem bančnem

Slika 10: Spremembe neto obrestne marže in prispevki cenovnih oz. količinskih dejavnikov k spremembi neto obresti

Spremembe neto obrestne marže preko instrumentov aktivne in pasivne strani

Prispevki cenovnih in količinskih dejavnikov k spremembi neto obresti in neto obrestna marža

Vir: Banka Slovenije.

Neto neobrestni prihodki so letos do vključno oktobra presegali lanske v enakem obdobju za 14 %. Medletna rast neto opravnin¹⁴ se je upočasnila na 7 %, zaradi visoke rasti v letu 2021 ter ukinitve ležarin od avgusta dalje. Neto opravninska marža, ki se je zviševala od prvega četrletja 2021, je oktobra z 0,82 % le malenkostno presegala vrednost ob koncu leta 2021. K povečanju neto neobrestnih prihodkov so prispevali zlasti prihodki iz dividend, ki so kar za 76 mio EUR presegali lanske v enakem obdobju¹⁵. V smeri zmanjšanja neto neobrestnih prihodkov pa so letos v primerjavi z lani učinkovali nižji prihodki, ki so jih zaradi enkratnih prihodkov iz naslova prevrednotenja kreditov oz. vrednostnih papirjev v prvih mesecih leta 2021 realizirale nekatere od bank.¹⁶

Operativni stroški so se v prvih desetih mesecih zmerno povečali, medletno za 5 %. Nizka je ostala tudi rast stroškov dela, le 2,4 % medletno. Rast operativnih stroškov je tako zaostajala za rastjo bruto dohodka in bila primerljiva z rastjo bilančne vsote. Delež operativnih stroškov v bilančni vsoti se je znižal na 1,54 % in bil primerljiv s koncem lanskega leta, kazalnik CIR (*cost-to-Income ratio*, tj. operativni stroški v bruto dohodku bank) pa se je zaradi povečanja ustvarjenega dohodka bank medletno znižal za 4,2 odstotni točki na 57,8 % in bil malenkost nižji od povprečja zadnjih let, ko je rahlo presegal 58 %. Omenjena kazalnika za obdobje zadnjih let pokazeta, da so imele banke v Sloveniji na ravni bančnega sistema v letih 2016-2021 po deležu operativnih stroškov na bilančno vsoto primerljive vrednosti s podobno velikimi bankami v EU oz.

sistemu ostajajo zelo nizki, v prvih desetih mesecih leta znašali 15,9 mio EUR, ob obsegu vlog nebančnega sektorja v višini 38,6 mrd EUR, kar ustreza skoraj ničelni efektivni obrestni meri za vloge nebančnega sektorja.

¹⁴ Neto opravnine, ki predstavljajo najpomembnejši del neto neobrestnih prihodkov, so letos predstavljale 68 % v skupnih neto neobrestnih prihodkih, lani v enakem obdobju 73 %, v celotnem letu 2021 pa 65 %.

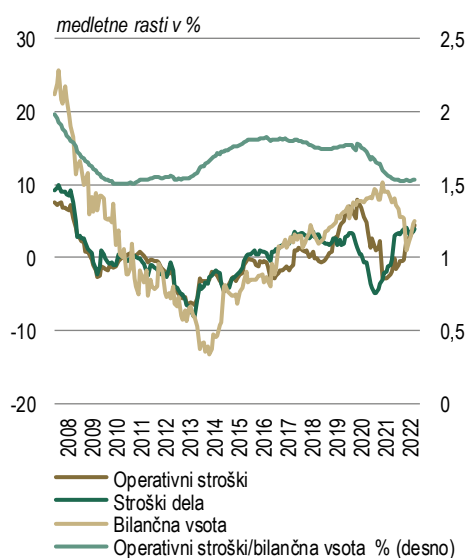
¹⁵ Prihodki bank iz dividend so lani do oktobra znašali le 8,9 mio EUR, do vključno novembra so se kumulativno povečali na 41,1 mio EUR, decembra pa na 92,8 mio EUR. Če v naslednjih mesecih ne bo pomembnejšega povečevanja se bo rast neto neobrestnih prihodkov zaradi tega do konca leta upočasnila.

¹⁶ Pomladi 2021 so se povečali neto neobrestni prihodki, ki so izvirali iz učinkov prevrednotenja iz naslova kreditov oziroma vrednostnih papirjev pri več bankah. Vrednost kategorije »Čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev, obvezno merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ki niso v posesti za trgovanje so tako lani v obdobju januar-oktobar na ravni bančnega sistema znašali 52,3 mio EUR, letos - 5,5 mio EUR, kar je pomembno vplivalo v nasprotni smeri, tj. zmanjšanja skupnih neto neobrestnih prihodkov.

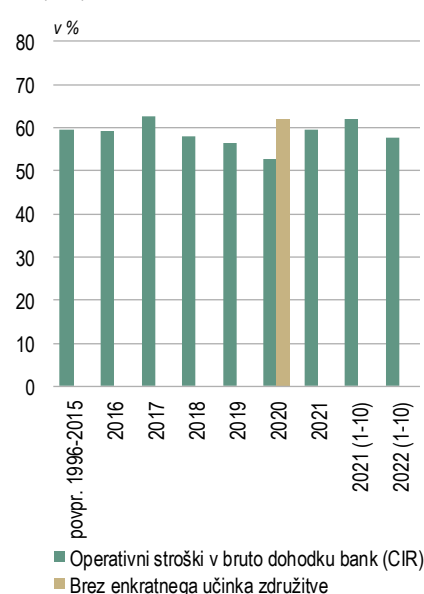
evrskega območja in višje vrednosti kot je znašalo tehtano povprečje EU/EMU. Kazalnik CIR pa je dosegal celo boljše vrednosti od EU oziroma evrskega območja.¹⁷

Slika 11: Operativni stroški in razmerje med operativnimi stroški in bruto dohodkom bank

Operativni stroški, stroški dela in delež operativnih stroškov v bilančni vsoti

Razmerje med operativnimi stroški in bruto dohodkom (CIR)

Vir: Banka Slovenije.

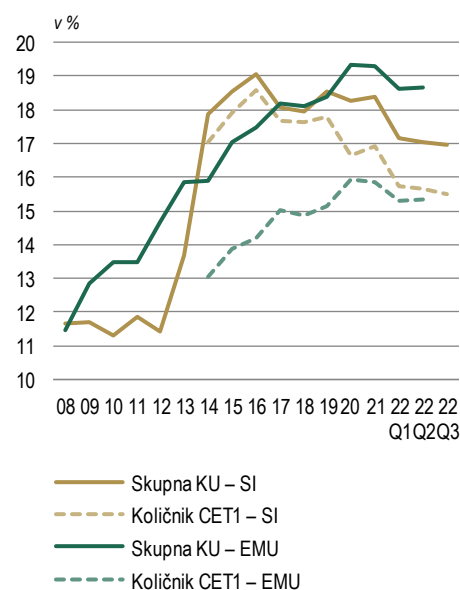
¹⁷ Banke v Sloveniji so, po konsolidiranih podatkih (podatki: ECB, SDW, CBD data), v zadnjih letih zniževale delež operativnih stroškov v bilančni vsoti iz 2,02 v letu 2016 na 1,65 % v letu 2021. Povprečje omenjenih let je za Slovenijo znašalo 1,82 %, pri primerljivo velikih bankah v EU pa 1,94 % oziroma 1,30 % v EU (v evrskem območju 1,84 %, 1,38 %). Kazalnik CIR je v tem obdobju v povprečju znašal 60,6 % in tako dosegal nižje vrednosti tako od primerljivo velikih bank in celotne EU (68,9 %, 64,3 %) kot evrskega območja (68,7 %, 65,1 %).

Kapitalska ustreznost, dobičkonosnost in likvidnost bank

Kapitalski količniki bančnega sistema so se v treh četrtletjih 2022 znižali predvsem zaradi povečane kreditne aktivnosti in vpliva prevrednotenja dolžniških vrednostnih papirjev. Količnik skupne kapitalske ustreznosti bančnega sistema na konsolidirani podlagi se je v 2022 do konca tretjega četrtletja znižal za 1,4 odstotne točke na 17,0 %, količnik navadnega temeljnega kapitala (CET1) pa za 1,4 odstotne točke na 15,5 %. Znižanje količnikov v letošnjem letu je posledica povečanja tveganju prilagojene aktive in hkratnega znižanja regulatornega kapitala. Tveganju prilagojena aktiva se je povečala zaradi krepitve kreditiranja podjetij in stanovanjskega kreditiranja gospodinjstev. Nižji obseg regulatornega kapitala je predvsem posledica negativnih učinkov prevrednotenja dolžniških vrednostnih papirjev. Najpomembnejši vir krepitve regulatornega kapitala v letošnjem letu so predstavljali zadržani dobički preteklih let. Poleg krepitve CET1 pa so banke izdajale tudi instrumente dodatnega kapitala (T2). Krepitve regulatornega kapitala so bile omejene samo na nekatere banke, zato so se presežki nad dodeljenimi kapitalskimi zahtevami pri večini bank znižali. Razlike v kapitalskih presežkih med bankami ostajajo precejšnje, s tem pa tudi njihova sposobnost absorpiranja negativnih učinkov ob morebitni realizaciji nepričakovanih sistemskih tveganj.

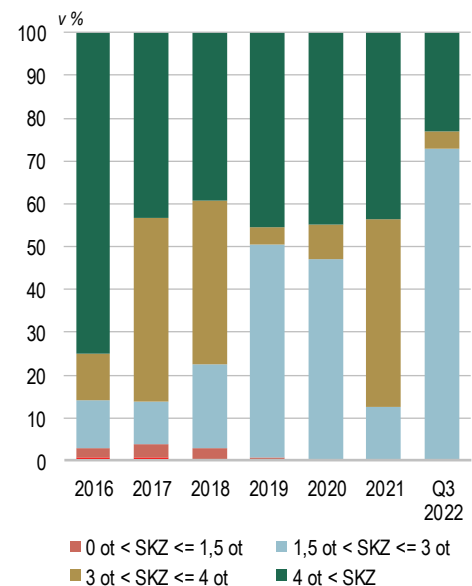
Slika 12: **Kapitalski količniki in presežki nad kapitalskimi zahtevami**

Gibanje količnikov kapitalske ustreznosti v primerjavi z evrskim območjem na konsolidirani osnovi

Vir: Banka Slovenije, ECB (SDW), lastni izračuni.

Preseganje skupne kapitalske zahteve (brez P2G) po razredih, v deležih bilančne vsote

Skupna kapitalska ustreznost slovenskega bančnega sistema na konsolidirani osnovi od konca leta 2020 zaostaja za povprečjem evrskega območja. Konec tretjega kvartala 2022 je znašala 17,0 %, medtem ko evrska 18,6 %.¹⁸ Količnik CET1 s 15,5 % še naprej nekoliko presega povprečje evrskega območja, ki pa je znašal 15,3 %. Podobno kot v slovenskem bančnem prostoru ravni količnikov kapitalske ustreznosti upadajo tudi na evrski ravni.

Pričakujemo, da bo tveganju prilagojena aktiva naraščala z nadaljnjo krepitvijo kreditiranja, pri čemer je pomembno opozoriti, da je rast kapitala pri večini bank

¹⁸ Na posamični podlagi se je količnik skupne kapitalske ustreznosti v slovenskem bančnem prostoru znižal za 1,6 odstotne točke na 18,5 %, količnik CET1 pa za 1,5 odstotne točke na 16,8 %.

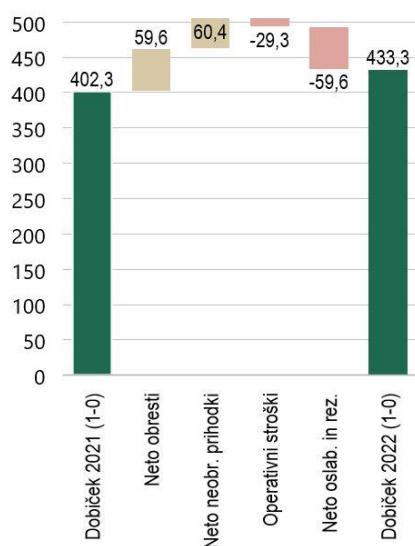
omejena na zadržane dobičke, sama dostopnost do kapitalskih trgov pa omejena. Kljub ugodnim obetom glede prihodnjega gibanja neto obrestnih prihodkov, bi lahko morebitno poslabšanje kakovosti kreditnega portfelja, ki se bo odražalo v dodatnih oslavitvah, zniževalo prihodnje dobičke in s tem zmanjševalo možnosti organske rasti regulatornega kapitala. Zato bo v prihodnje pomembno skrbno upravljanje ustrezne višine kapitala na ravni posameznih bank, da bo kapitalska ustreznost ostala robustna še naprej.

Dobiček bank pred obdavčitvijo je bil v prvih desetih mesecih medletno višji za 7,7 % oziroma 433 mio EUR, predvsem zaradi povečanega dohodka bank. Neto oblikovanje oslabeitev in rezervacij v bančnem sistemu pa je ostalo do oktobra minimalno, znašalo je 17,6 mio EUR oz. 1,6 % bruto dohodka bank, medtem ko so jih banke lani v enakem obdobju neto sproščale v višini 42,1 mio EUR. Dobra polovica bank in hranilnic (9 od 16) je do oktobra neto oblikovala oslabeitve in rezervacije, medtem ko je bilo v letu 2021 takšnih bank pet. Delež neto oslabeitev in rezervacij v bruto dohodku zaenkrat še bistveno zaostaja za dolgoročnim povprečjem, ki predstavlja dobro petino ustvarjenega dohodka bank. Donosnost na kapital pred obdavčitvijo je letos dosegla 10,5 %, za dobro polovico odstotne točke več kot lani v enakem obdobju (9,9 %) oziroma nekoliko manj kot v celotnem letu 2021 (11,3 %). Ob upoštevanju dolgoročnega povprečja neto oslabeitev in rezervacij pa bi dosegla manj kot polovico dejanske.

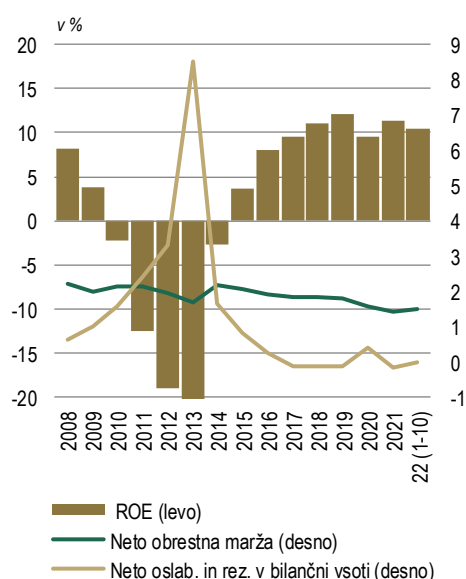
Kljub trenutno močno izboljšanim razmeram pri ustvarjanju dohodka v delu neto obrestnih prihodkov, ki se bo kratkoročno še okrepil, pa je treba opozoriti tudi na postopno dražje financiranje bank v prihodnje, pričakovano upočasnjevanje rasti neto neobrestnih prihodkov in več stroškovnih pritiskov zaradi višje inflacije. Ob dražjem financiranju podjetij in gospodinjstev ter poslabšanih gospodarskih razmerah in s tem potencialno večjem obsegu neplačil bo na raven dobičkonosnosti pomembno vplival tudi obseg neto oslabeitev in rezervacij pri bankah. Ob realizaciji tveganj v mednarodnem okolju in s tem povezanih velikih negotovosti ter ob poslabšanih makroekonomskih napovedih se te lahko hitro povečajo, donosnost na kapital pa zniža.

Slika 13: Spremembe v nastanku in porabi dobička in izbrani kazalniki poslovanja bank

Spremembe komponent nastanka/porabe dobička v 1–10 2022 glede na 1–10 2021.

Izbrani kazalniki poslovanja bank

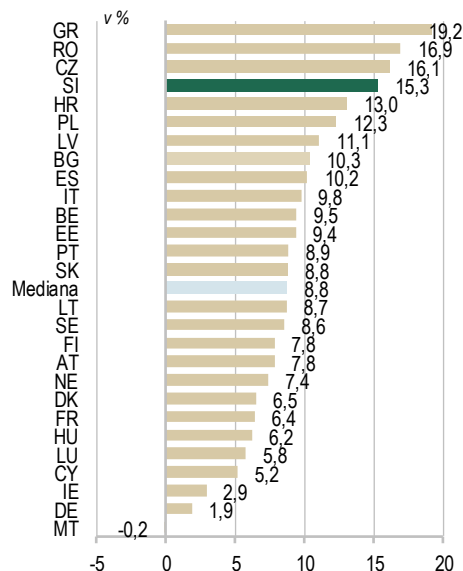

Vir: Banka Slovenije.

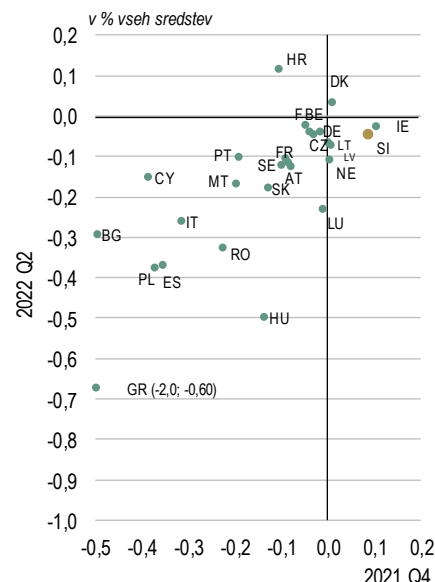
Primerjava z evropskimi državami tudi za prvo polletje 2022 kaže, da je na razme-roma visoko dobičkonosnost slovenskega bančnega sistema v zadnjih letih pomembno vplival nizek obseg neto oslabitev in rezervacij oziroma njihovo neto sproščanje. V primerjavi z državami EU je bil slovenski bančni sistem v zadnjih dveh letih po kazalniku neto oslabitev in rezervacij na povprečno bilančno vsoto v letu 2020 blizu povprečja in mediane držav EU, v letu 2021 pa med petimi državami, ki so neto sproščale oslabitve in rezervacije. Na ravni bančnega sistema v Sloveniji je v letih 2017-2021 kar štirikrat prevladovalo neto sproščanje oslabitev in rezervacij. Po podatkih za prvo polletje 2022 je bila Slovenija (preračunano na letni ravni) po deležu neto oslabitev finančnih sredstev, ki niso merjena po pošteni vrednosti glede na bilančno vsoto po vrstnem redu na 8. mestu med državami v EU; v dveh bančnih sistemih je bilo prisotno neto sproščanje, v petih pa je bilo neto oblikovanja tovrstnih oslabitev, merjeno na bilančno vsoto, manj kot v Sloveniji.¹⁹

Slika 14: Dobičkonosnost bank v državah EU in neto oslabitve na bilančno vsoto

ROE po državah EU v 1. polletju 2022 (konsolidirani podatki)

Neto oslabitve finančnih sredstev, ki niso merjene po pošteni vrednosti skozi IPI v bilančni vsoti po državah EU v 1. polletju 2022

Vir: Banka Slovenije.

Čeprav so se vrednosti nekaterih indikatorjev nekoliko poslabšale, je likvidnost bančnega sistema ostala dobra. Vrednost količnika likvidnostnega kritja (LCR) bančnega sistema, ki kaže sposobnost pokrivanja neto likvidnostnih odlivov v kratkoročnem obdobju, se je letos do oktobra znižala za 34 odstotnih točk na 278 %, a še vedno močno preseglata regulatorno zahtevo (100 %). Znižanje vrednosti LCR je posledica povečanja neto likvidnostnih odlivov in hkratnega zmanjšanja obsega likvidnostnega blažilnika, zlasti zaradi porabe sredstev na računih pri centralni banki. Kljub znižanju se je Slovenija konec drugega četrletja 2022²⁰ uvrščala med tretjino držav z najvišjimi vrednostmi kazalnika LCR. S porastom posojil nebančnemu sektorju se je letos do septembra povečal obseg potrebnega stabilnega financiranja in sicer bolj kot obseg razpoložljivega stabilnega financiranja, kar je znižalo vrednost kazalnika NSFR za 2,8 odstotne točke na 159 %. Kljub znižanju, pa 59 % preseganje minimalne zahteve NSFR

¹⁹ Podatki za letošnje prvo polletje se nanašajo na oslabitve finančnih sredstev, ki niso merjena po pošteni vrednosti in predstavljajo največji del oslabitev. Gre za podatke, ki so razpoložljivi po četrletjih za posamezne bančne sisteme držav EU. Vrednost v slovenskem bančnem sistemu je z - 0,045 % nižja od aritmetičnega povprečja (-0,162) in mediane (-0,113) oziroma tehtanega povprečje EU (-0,14). Le dve državi sta v prvem polletju letos neto sproščali oslabitve in rezervacije.

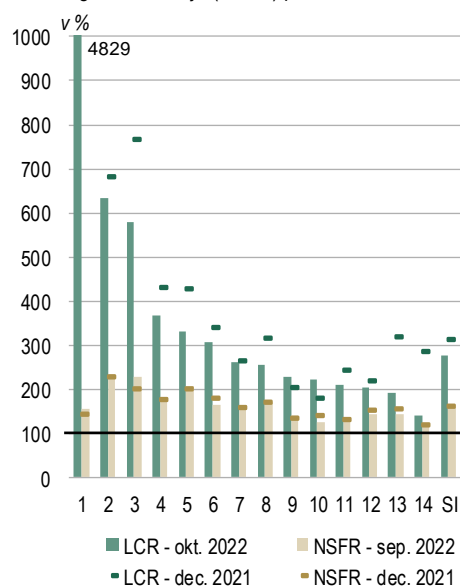
²⁰ V času pisanja tega poročila novejši podatki še niso bili na voljo. Pri primerjavi med državami je upoštevana konsolidirana osnova.

kaže, da se je na ravni bančnega sistema ohranila solidna sposobnost financiranja obveznosti tudi v enoletnem obdobju.

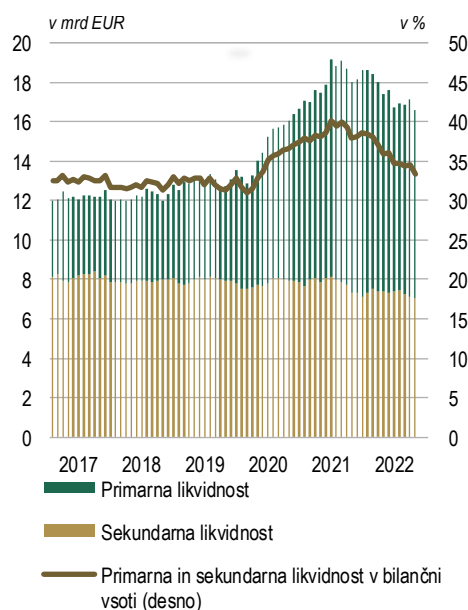
Ob letošnjem manjšem pritoku vlog nebančnega sektorja so banke v kreditno aktivnost usmerila tudi del sredstev, ki so jih imele na računih pri centralni banki. Po izrazitem kopičenju primarne likvidnosti²¹ v prvih dveh letih pandemije (2020-2021), se je njen obseg letos do oktobra znižal za 1,9 mrd EUR na 9,5 mrd EUR, kar še vedno predstavlja skoraj petino bilančne vsote in močno presega delež pred začetkom pandemije (13 %). Do letošnjega zmanjšanja likvidnih sredstev je prišlo tudi zaradi predčasnega poplavlila dela obveznosti do Evrosistema (TLTRO-III), kar bo, zaradi postopnega dospevanja teh obveznosti, verjetno tudi v prihodnje eden od razlogov zmanjšanja primarne likvidnosti.

Slika 15: Indikatorji likvidnosti

Količnik likvidnostnega kritja (LCR) in količnik neto stabilnega financiranja (NSFR) po bankah

Gibanje primarne in sekundarne likvidnosti

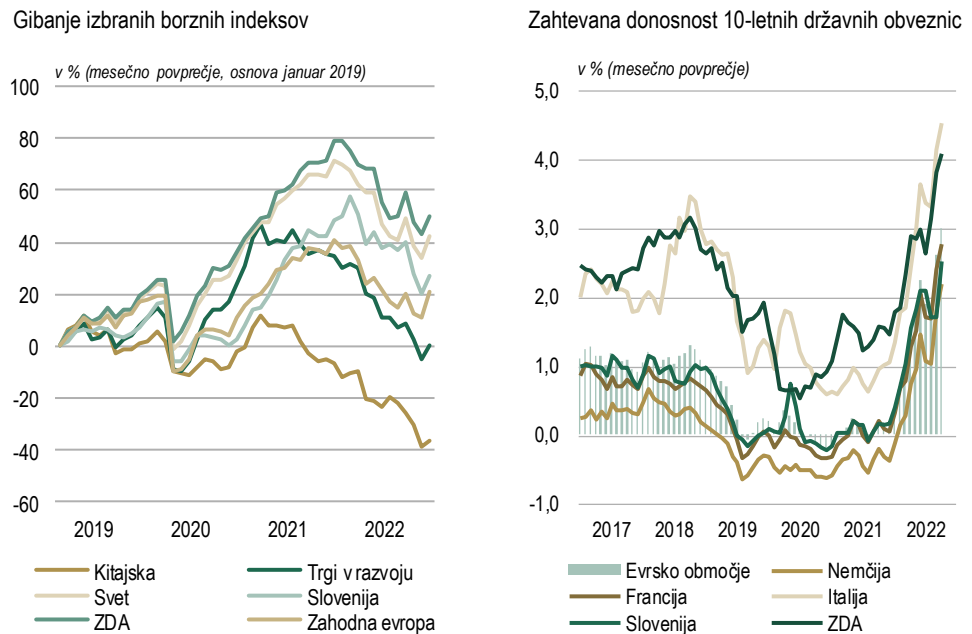
Opomba: Vodoravna modra črta na levi sliki označuje minimalno zahtevo za LCR in NSFR (100 %) v skladu z regulativo CRR. Na desni sliki primarna likvidnost zajema denar v blagajni, stanja na računih pri centralni banki in vloge na vpogled pri bankah. Sekundarna likvidnost je seštevek vrednostnih papirjev Republike Slovenije in tujih tržnih vrednosti papirjev najmanj bonitete BBB. Vir: Banka Slovenije.

Razlike v likvidnostnih presežkih in s tem odpornosti bank na sistemska tveganja so med bankami še vedno precejšnje. Predvsem zaradi zmanjšanja sredstev pri centralni banki se je znižala vrednost LCR pri večini bank. Čeprav so vse banke presegle minimalne zahteve LCR in NSFR, pa je njihov likvidnostni položaj različen. Skrbno upravljanje z likvidnostjo in spremljanje konkurenčnih razmer ostaja zato izjemno pomembno, še zlasti za banke z nižjimi likvidnostnimi presežki, ki bi se s posledicami morebitnih stresnih dogodkov težje soočile.

²¹ Primarna likvidnost zajema denar v blagajni, stanja na računih pri centralni banki in vloge na vpogled pri bankah.

Centralne banke nadaljujejo z normalizacijo denarne politike z namenom znižanja visokih stopenj inflacije. Zaradi inflacijskih pritiskov smo v letošnjem letu v Evrosistemu obrestno mero mejnega depozita dvignili skupaj za 2,5 odstotne točke na 2,0 odstotne točke. Tudi FED nadaljuje z dvigi ključne obrestne mere. Z decembrskim dvigom za 0,5 odstotne točke znaša ključna obrestna mera med 4,25 % in 4,50 %. Euro je v razmerju do ameriškega dolarja v letošnjem letu depreciral za 9,6 odstotka, kar je predvsem posledica različnih faz zaostrovanja denarne politike v ZDA in evrskem območju. Tržni udeleženci pričakujejo, da bodo centralne banke ključne obrestne mere dvigovale tudi v prihodnje.

Slika 16: **Gibane borznih indeksov in zahtevane donosnosti državnih obveznic**

Opomba: Na sliki levo je za ZDA izbran indeks S&P 500, za Zahodno Evropo Euro Stoxx 600, za trge v razvoju Emerging markets net total return index, za Slovenijo SBITTOP, za svet MSCI World Net Total Return Index, in za Kitajsko Hang Seng borzni indeks. Podatki do vključno oktobra 2022.

Vir: Bloomberg, Eurostat, Banka Slovenije.

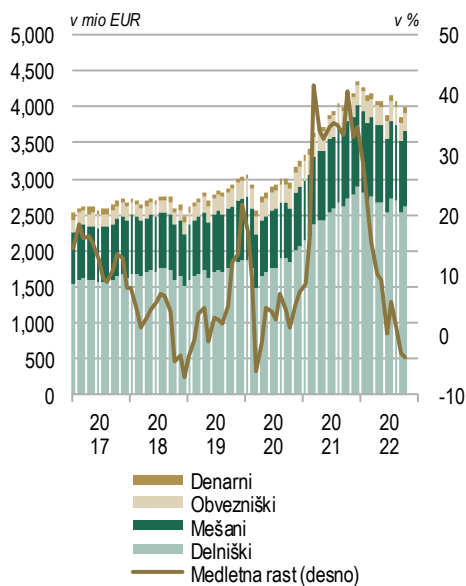
Dvigi ključnih obrestnih mer in pričakovanja o nadaljnji normalizaciji denarnih politik vplivajo na delniške trge in zahtevane donosnosti državnih obveznic. Letos so se pomembnejši delniški indeksi zaradi zaostrovanja denarnih politik in znižanja napovedi gospodarskih rasti močno znižali. Najbolj so upadle cene delnic tehnoloških družb, ki so tradicionalno bolj občutljive na porast ključnih obrestnih mer. Pričakovanja vlagateljev glede nadaljevanja zaostrovanja denarnih politik so se odrazile tudi v močnem porastu zahtevanih donosnosti na državne obveznice. Konec oktobra je zahtevana donosnost na 2- in 10-letne ameriške državne obveznice dosegla najvišje ravni od leta 2007 oziroma 2008, na 2- in 10-letne nemške državne obveznice pa od leta 2008 oziroma 2011.

Sredstva domačih vzajemnih skladov so se v letu 2022 zmanjšala, neto vplačila v vzajemne sklade pa kljub povečani volatilnosti na svetovnih delniških trgih ostajajo pozitivna. Vrednost sredstev vzajemnih skladov se je oktobra medletno zmanjšala za 153 milijonov EUR na 3,9 mrd EUR. Med oblikami vzajemnih skladov prevladujejo delniški skladi, saj predstavljajo 65 odstotkov vrednosti sredstev domačih vzajemnih skladov. Neto vplačila v vzajemne sklade so v letu 2022 ostala pozitivna, glavnino vplačil pa so prispevala gospodinjstva. Kumulativna vplačila v prvih desetih

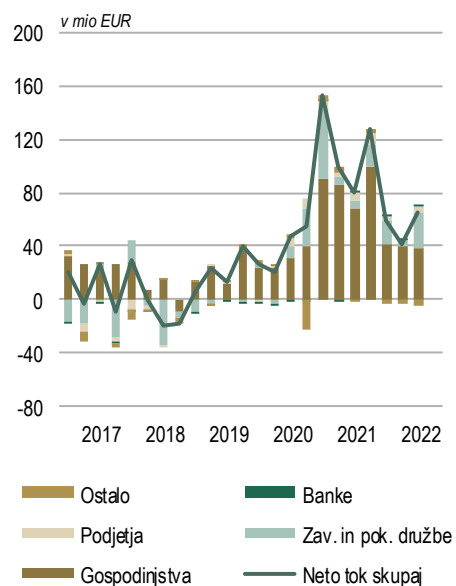
mesecih leta 2022 so bila najvišja pri delniških skladih, obvezniški skladi pa so zabeležili neto odlive. Slovenski indeks SBI TOP je v tem obdobju izgubil več kot 20 odstotkov, zahtevana donosnost slovenske 10-letne državne obveznice pa je znašala 2,9 odstotkov.

Slika 17: Sredstva in neto tok v domače vzajemne sklade

Sredstva in rast domačih vzajemnih skladov

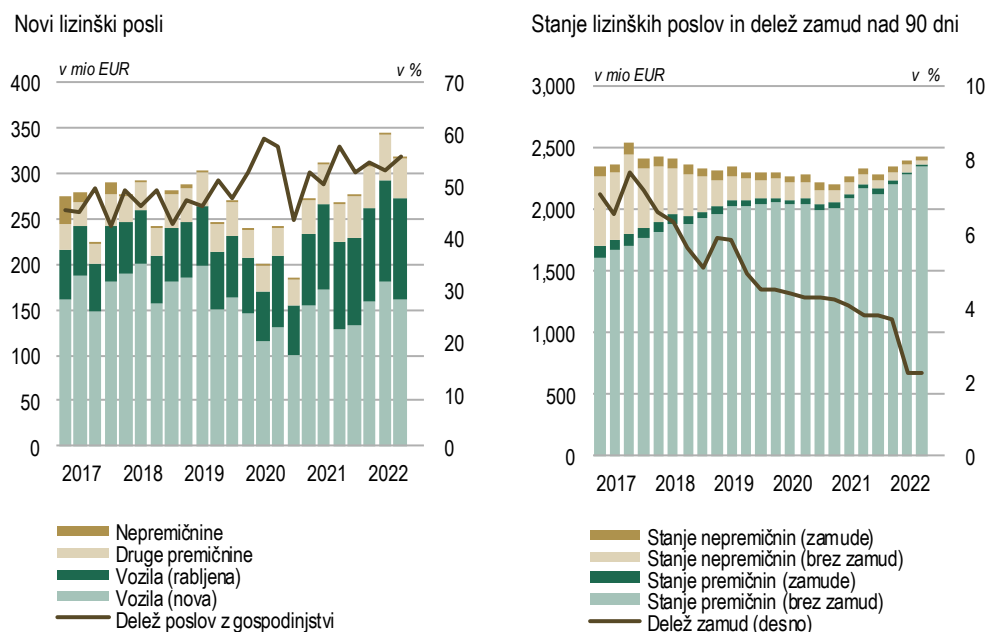
Neto tok v vzajemne sklade po sektorju vlagateljev

Opomba: Podatki na levi sliki do vključno oktobra 2022.
Vir: ECB SDW, ATVP, Banka Slovenije

Rast vrednosti poslov lizinskih družb²², prisotna od pomladi 2021, se je v prvih treh četrtletjih 2022 nadaljevala. Lizinske družbe so v prvih devetih mesecih odobrile za 967,4 mio EUR novih poslov, kar predstavlja 13,5 % porast v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Največ poslov je bilo sklenjenih z gospodinjstvi (55,9 %) in NFD (43,3 %). Tako kot v preteklosti so posli za nakup osebnih vozil ter komercialnih in tovornih vozil predstavljali glavnino novih poslov. Pozitiven trend na področju novih poslov se odraža tudi v stanju poslov. Ti so se septembra 2022 medletno povečali za 4,1 % na 2,4 mrd EUR. V stanju poslov prevladujejo premičnine, saj se lizinske družbe že več let umikajo iz nepremičninskih poslov. Med posli s premičninami predstavljajo največji delež posli z osebnimi vozili (59,7 %).

Slika 18: Novi posli, stanje in zamude lizinskih poslov

Opomba: Podatki do vključno Q3 2022.
Vir: Banka Slovenije.

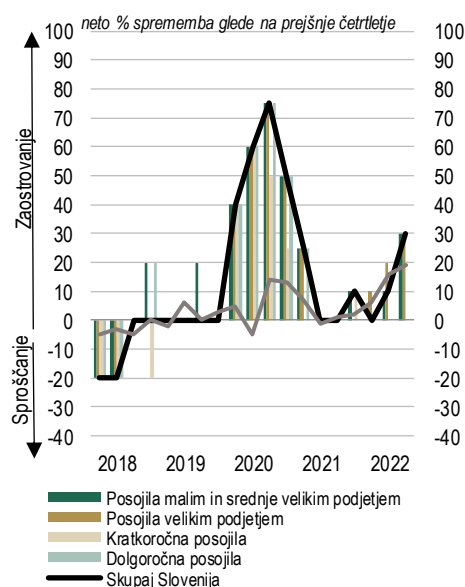
Delež zamud nad 90 dni se je v tretjem četrtletju 2022 medletno dodatno znižal na 2,2 %. Največ zamud je zaznani pri NFD (80 %). Glavnina zamud ostaja visoko koncentrirana, saj več kot 85 % vseh zamud izvira iz treh lizinskih družb. Dobičkonosnost lizinskih družb je v tretjem četrtletju 2022 ostala na približno enaki ravni kot lansko leto. Lizinske družbe so zabeležile 34,9 mio EUR celotnega dobička, kar predstavlja -1,7 % medletni padec. Povečan obseg poslovanja in krepitev odpornosti poslovanja sta se še naprej odražala v rasti bilančne vsote in kapitala lizinskih družb. Bilančna vsota lizinskih družb se je konec septembra 2022 medletno povečala za 15 % na 2,8 mrd EUR. Donos na kapital se je medletno povečal za 1,2 odstotni točki na 10,3 %.

²² Obravnavamo tiste družbe, ki skladno s Sklepom o poročanju institucij, ki izvajajo dejavnost najema, poročajo Banki Slovenije. Z letom 2022 je bila v poročanje vključena nova lizinska družba, njeno poslovno leto pa se razlikuje od koledarskega leta.

Po anketi o bančnih posojilih (angl. Bank Lending Survey, BLS)²³ so se kreditni standardi²⁴ pri posojilih gospodinjstvom in NFD v Sloveniji do tretjega četrtrletja leta 2022 nekoliko zaostri. Banke poročevalke so v tretjem četrtrletju med dejavniki zaostrovanja izpostavljale splošne gospodarske razmere in obete ter razmere po panogah. Standardi so se zaostri tako pri velikih kot pri majhnih in srednjih podjetjih. Standardi so se v manjši meri zaostri tudi za stanovanjska in potrošniška posojila. Med posojili gospodinjstvom so med dejavniki oziroma pogoji izstopali: marže na bolj tvegana posojila, splošni gospodarski obeti in obeti za stanovanjski trg, pri potrošniških posojilih pa kreditna sposobnost potrošnikov. Nekoliko so se zaostri tudi kreditni standardi za evrsko območje, najbolj pri stanovanjskih posojilih, nekoliko manj pa pri podjetjih in pri potrošniških posojilih.

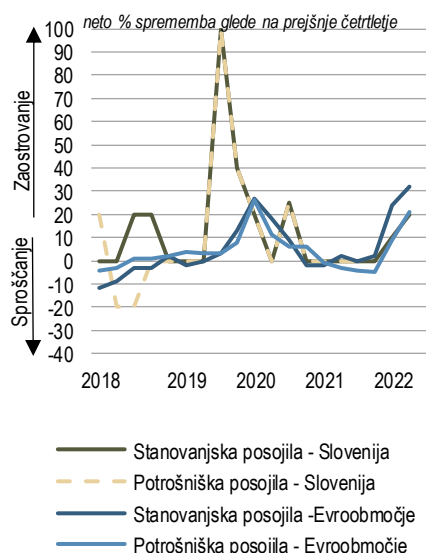
Slika 19: Kreditni standardi podjetij in gospodinjstev po anketi o bančnih posojilih (BLS).

Kreditni standardi pri posojilih nefinančnim družbam

Vir: Banka Slovenije.

Kreditni standardi pri posojilih gospodinjstvom

Banke v Sloveniji so v anketi za tretje četrtrletje leta 2022 poročale o zmanjšanju povpraševanja po posojilih s strani NFD. Zmanjšanje povpraševanja je bilo poročano s strani treh bank, ki so tako nakazale upad povpraševanja po tovrstnih posojilih, potem ko se je tovrstno povpraševanje po anketi več četrtrletij zapored povečevalo²⁵. Banke v anketi ne pričakujejo večjih sprememb za četrto četrtrletje letošnjega leta. V

²³ V anketi Bank Lending Survey za Slovenijo od leta 2022, prvič za zadnje četrtrletje lanskega leta, poroča 10 kreditnih institucij. S tem se je njihovo število povečalo za šest. Po bilančni vsoti so te decembra 2021 predstavljale 84,1 %, bančnega sistema (junija lani 60,5 %), pri posojilih NFD 79,1 % (51,1 %), pri stanovanjskih posojilih 90,4% (64,5 %) in pri potrošniških 79,7 % (60,4 %). Deleži so izračunani na podlagi podatkov, poročenih Banki Slovenije na posamični osnovi.

²⁴ Kreditni standardi so notranje smernice ali kriteriji, po katerih banka odobri posojilo. Vzpostavljeni so pred dejanskim pogajanjem o posojilnih pogojih in pred dejansko odločitvijo o odobritvi/zavrnitvi posojila. Kreditni standardi po Anketi BLS o bančnih posojilih držav evrskega območja opredeljujejo zahtevane značilnosti posojilojemalca (npr. bilančno stanje, dohodkovno situacijo, starost, zaposlitveni status), na podlagi katerih je mogoče pridobiti posojilo. V anketi je treba upoštevati tako dokumentirano posojilno politiko kot tudi njeno izvajanje. Kreditni standardi se lahko na primer spremenijo zaradi sprememb v stroških sredstev in bilančni situaciji banke, sprememb pri konkurenci, sprememb v dojemanju tveganja v banki, sprememb v ravni dovoljenega tveganja v banki ali zaradi zakonodajnih sprememb.

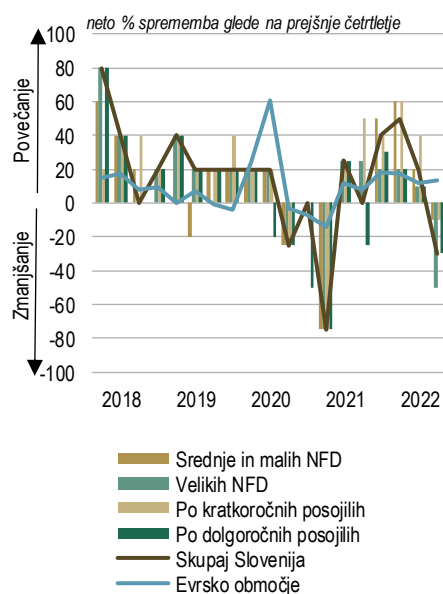
²⁵ V anketi BLS banke poročajo spremembe v standardih, pogojih in povpraševanju glede na prejšnje četrtrletje, zato ni nujno, da gibanja sovpadajo z medletnimi rastmi kreditiranja. Spremembe prikazujemo v neto odstotkih, ki so opredeljeni kot razlika med vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile npr. povečanje/zmanjšanje povpraševanja in vsoto odstotkov bank, ki so odgovorile zmanjšanje/povečanje povpraševanja, zato lahko omenjen prikaz odstopa od npr. rasti posojil na ravni bančnega sistema. Povečanje povpraševanja je bilo za drugo četrtrletje leta precej umirjeno v primerjavi s predhodnima. V poročanju za tretje četrtrletje pa so tri banke od sedmih navajale zmanjšanje povpraševanja, večina bank pa v tem segmentu sprememb ni navajala.

evrskem območju ni bilo opaziti večjih sprememb pri povpraševanju, to se je v drugem in tretjem četrletju leta nekoliko povečalo, vendar manj kot v predhodnih dveh četrletjih.

Povpraševanje po posojilih gospodinjstvom se je v tretjem četrletju močno zmanjšalo. Banke so med dejavnike za zmanjšanje povpraševanja izpostavile splošno raven obrestnih mer in obete za stanovanjski trg. Večje število bank pričakuje dodatno zmanjšanje stanovanjskih posojil v zadnjem četrletju leta 2022, medtem ko le nekaj bank pričakuje zmanjšanje povpraševanja po potrošniških posojilih. Banke v evrskem območju so poročale podobno predvsem za stanovanjska posojila.

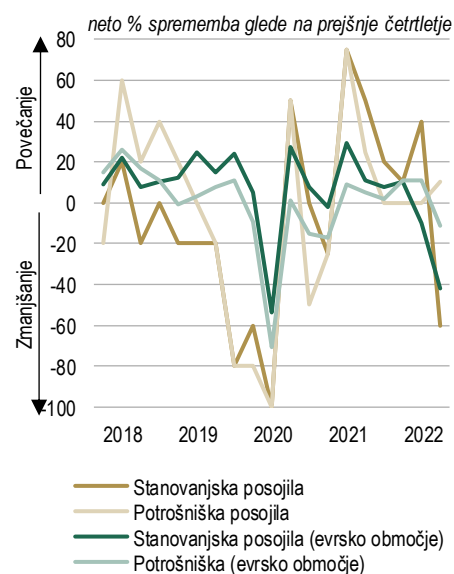
Slika 20: Povpraševanje podjetij in gospodinjstev po posojilih po anketi o bančnih posojilih (BLS).

Povpraševanje NFD po posojilih

Vir: Banka Slovenije.

Povpraševanje gospodinjstev po posojilih

Ocena sistemskih tveganj za finančno stabilnost ostaja, zaradi nadaljevanja vojne v Ukrajini, vztrajanja težav v dobavnih verigah in visoke inflacije, povišana tudi v zadnjem četrtnem leta 2022. Odpornost bank na sistemska tveganja ostaja v segmentu solventnosti in dobičkonosnosti srednja, v segmentu likvidnosti pa visoka.

Ocena tveganj ostaja pri glavnini tveganj enaka kot v predhodnem četrtnem. Negativni dejavniki za gospodarsko rast s katerimi se soočajo svetovno gospodarstvo, gospodarstvo evrskega območja in slovensko gospodarstvo se krepijo, s čimer ostaja makroekonomsko tveganje še naprej povišano z možnostjo poslabšanja v obdobju do enega leta. Obrestno tveganje je ob velikem deležu fiksno obrestovanih posojil in vlog na vpogled ocenjeno kot povišano, z nadaljnjim povečanjem vrzeli v ponovni določitvi obrestnih mer pa se še vedno krepi. V pogojih umirjanja gospodarske aktivnosti in visoke inflacije ter prisotnih negotovostih v domačem in mednarodnem okolju se kreditno tveganje ohranja na povišani ravni, s pričakovanim poslabšanjem v obdobju enega leta. Tveganje, ki izhaja iz trga nepremičnin ostaja povišano, medtem ko ne pričakujemo nadaljnega poslabševanja v naslednjem obdobju. Oceno tveganja za dohodkovno tveganje smo znižali na zmerno s stabilnimi obeti v obdobju do enega leta, saj se postopoma izboljšujejo razmere za ustvarjanje dohodka bank. Zaradi zviševanja obrestnih mer lahko pričakujemo še dodatno povečevanje neto obrestnih prihodkov v prihodnje, vendar se lahko ustvarjanje dohodka upočasnijo ob poslabšanju razmer v mednarodnem in domačem gospodarskem okolju in močnejši upočasnitvi posojilne aktivnosti. Čeprav so se kapitalski količniki bančnega sistema in nekateri indikatorji likvidnosti v tretjem četrtnem leta 2022 nekoliko poslabšali, ostajata odpornost v segmentu solventnosti in dobičkonosnosti srednja, v segmentu likvidnosti pa visoka.

Tabela 1: Prikaz tveganj in odpornosti Banke Slovenije za slovenski finančni sistem

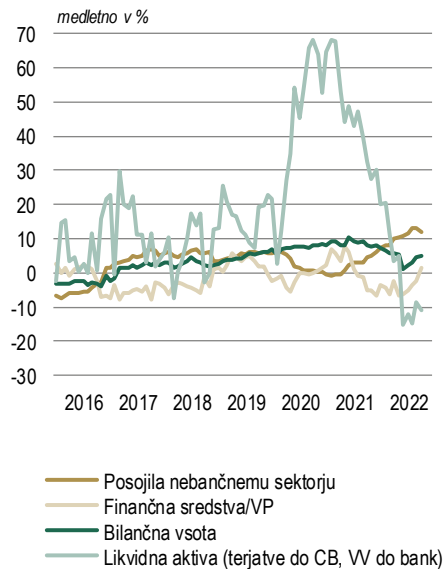
	Prikaz tveganj in odpornosti								Tendencna spremembe na lestvici	
	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022		Q4 2022
Sistemska tveganja										
Makroekonomsko tveganje	visoko	visoko	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	↑
Tveganje, ki izhaja iz nepremičninskega trga	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	→
Tveganje financiranja v bančnem sistemu	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	→
Obrestno tveganje v bančnem sistemu	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	↑
Kreditno tveganje v bančnem sistemu	povišano	visoko	visoko	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	↑
Dohodkovno tveganje v bančnem sistemu	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	→
Tveganje, ki izhaja iz lizinskih družb	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	povišano	→
Odpornost na sistemska tveganja										
Solventnost in dobičkonosnost bančnega sistema	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	↓
Likvidnost bančnega sistema	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	↓
Barvna lestvica:										
Tveganje	nizko	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	
Odpornost	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	visoka	

Opomba: Pri prikazu tveganj in odpornosti se ocena na barvni lestvici nanaša na oceno do enega četrtnega vneprej. Puščica predstavlja pričakovano spremembo tveganja oziroma odpornosti na lestvici (navzgor ali navzdol) v nekoliko daljšem horizontu, okrog enega leta. Pri tveganjih usmeritev puščice navzgor (navzdol) pomeni povečanje (zmanjšanje) tveganja, pri odpornosti pa njeno krepitev (slabitev). Prikaz tveganj in odpornosti v bančnem sektorju temelji na analizi ključnih tveganj in odpornosti za slovenski bančni sistem ter je opredeljen kot sklop kvantitativnih in kvalitativnih kazalnikov za opredelitev in merjenje sistemskih tveganj in odpornosti. Vir: Banka Slovenije.

Ključna gibanja v bančnem sistemu

Slika 1: Naložbe in posojila

Naložbe bank

Opomba: Kategorija "Finančna sredstva /VP" vključuje tudi dolžniške vrednostne papirje iz skupine kreditov in terjatev.
*VV – vpogledne vloge
Vir: Banka Slovenije.

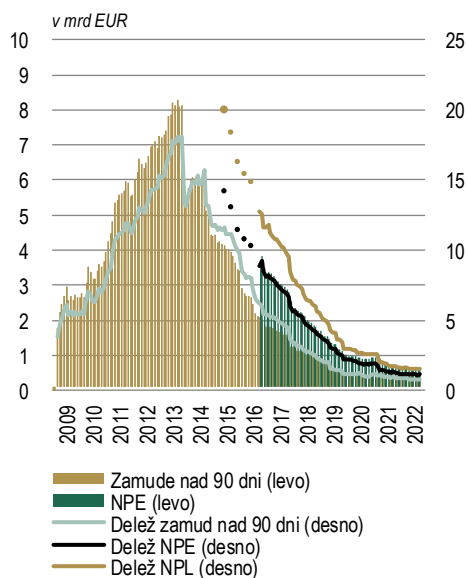
Posojila po sektorjih in vrstah posojil

Vir: Banka Slovenije.

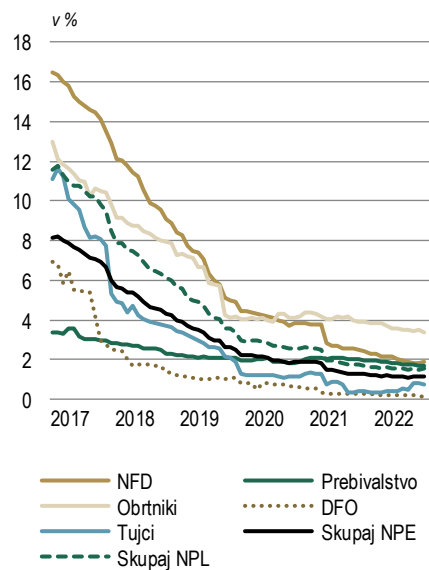
Slika 2: Nedonosne izpostavljenosti bank

NPE, NPL in terjatve v zamudi nad 90 dni, stanja in deleži

Vir: Banka Slovenije

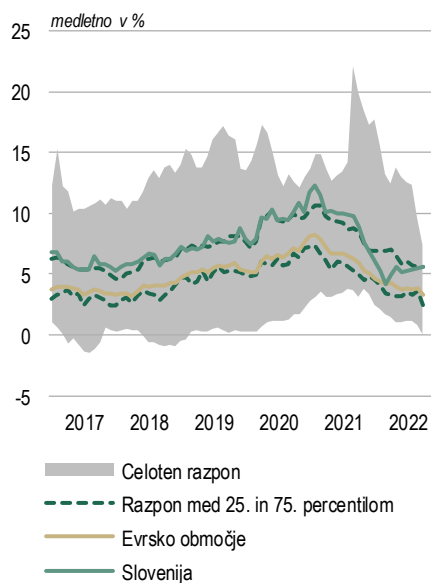
Delež NPE po skupinah komitentov

Vir: Banka Slovenije

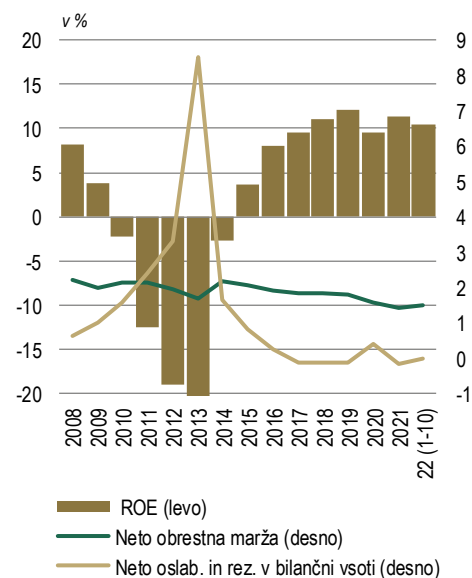
Slika 3: Vloge in kazalniki donosnosti

Rast vlog gospodinjstev v Sloveniji in evrskem območju

Vir: ECB(SDW)

Donosnost na kapital (ROE), neto obrestna marža ter stroški oslabeitev in rezervacij v bilančni vsoti

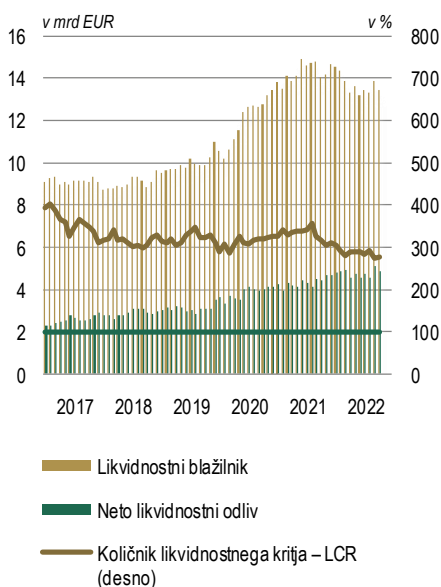

Opomba: Kazalnika neto obrestna marža na obrestonosno aktivo in neto stroški oslabeitev in rezervacij na bilančno vsoto, sta vedno izračunana za zadnjih 12 mesecev. Donosnost na kapital ROE pred obdavitvijo je znotraj leta izračunan kumulativno do vključno zadnjega razpoložljivega podatka.

Vir: Banka Slovenije.

Slika 4: Kazalniki likvidnosti in solventnosti

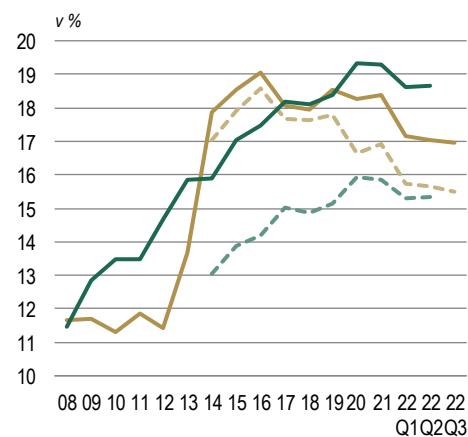
Količnik likvidnostnega kritja (LCR)

Opomba: Vodoravna črta označuje minimalno zahtevano raven LCR (100%) v skladu z regulativo CRR.

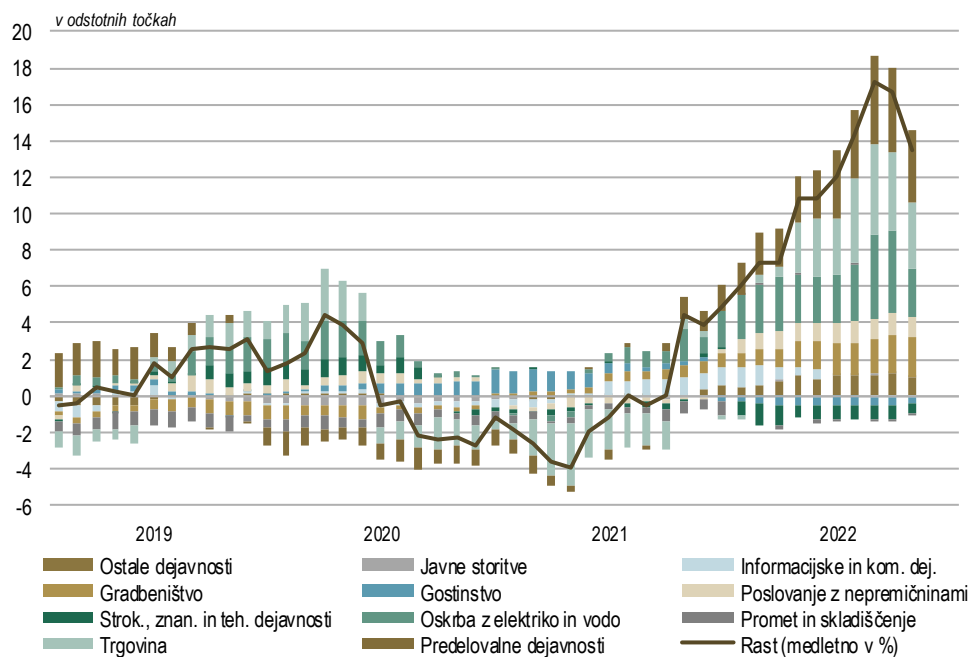
Vir: Banka Slovenije.

Količnika kapitalne ustreznosti na konsolidirani osnovi v primerjavi z evrskim območjem

Vir: Banka Slovenije, ECB (SDW).

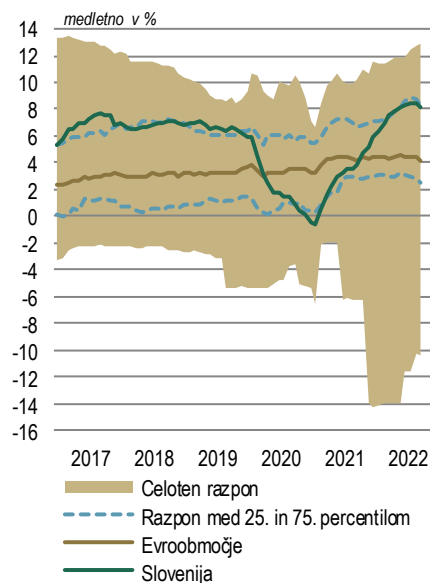
Slika 5: Prispevki h kreditni rasti po dejavnostih

Opomba: Podatki so zajeti po bruto principu.
Vir: Banka Slovenije.

Slika 6: Kreditiranje gospodinjstev

Primerjava rasti posojil gospodinjstvom z državami evrskega območja

Vir: Banka Slovenije, ECB SDW, preračuni Banke Slovenije.

Glavne značilnosti in izkazi poslovanja bank¹

Tabela 1: Bilanca stanja bank in hranilnic po stanju 31. 10. 2022

Stanja v mio EUR; rasti v %	Stanje		Strukt.		Stanje		Strukt.		Prir. v mio EUR		Rast v % medletno
	dec.08	v %	dec.21	v %	okt.22	v %	okt.22	v 2022	okt.22	medletno	
Aktiva	47.948	100,0	48.252	100,0	49.787	100,0	134,5	1.535,4	0,3	5,0	
Denar v blagajni, stanje na rač. pri CB in vpogl. vl. pri bankah	1.250	2,6	11.495	23,8	9.539	19,2	-444,9	-1.956,3	-4,5	-11,0	
Kreditni bankam po odpl. vrednosti (vklj. s CB)	4.101	8,6	1.544	3,2	1.702	3,4	153,7	157,4	9,9	5,9	
domačim bankam	2.673	5,6	466	1,0	349	0,7	-53,0	-117,3	-13,2	-35,0	
tujim bankam	1.428	3,0	1.078	2,2	1.353	2,7	206,7	274,7	18,0	26,4	
kratkoročni krediti bankam	2.056	4,3	426	0,9	739	1,5	179,1	313,0	32,0	52,4	
dolgoročni krediti bankam	2.046	4,3	1.118	2,3	963	1,9	-25,4	-155,6	-2,6	-14,2	
Kreditni nebančnemu sektorju*	33.718	70,3	25.045	51,9	27.701	55,6	318,6	2.655,9	1,2	11,9	
od tega nefinančnim družbam	20.260	42,3	9.300	19,3	10.759	21,6	195,5	1.458,9	1,9	14,5	
gospodinjstvom	7.558	15,8	11.263	23,3	12.082	24,3	60,7	818,5	0,5	8,2	
od tega stanovanjski			7.373	15,3	8.062	16,2	25,5	689,3	0,3	11,0	
potrošniški			2.472	5,1	2.488	5,0	6,0	16,6	0,2	-0,1	
državi	506	1,1	1.481	3,1	1.371	2,8	5,6	-110,0	0,4	-2,3	
drugim. fin. org.	2.829	5,9	1.365	2,8	1.629	3,3	28,7	264,5	1,8	26,0	
tujcem	2.515	5,2	1.611	3,3	1.832	3,7	28,7	221,4	1,6	24,6	
Druga finan. sr. iz skupine kred. in terj. (po odpl. vredn.)	0	0,0	148	0,3	348	0,7	152,6	200,2	77,9	91,2	
Vrednostni papirji (VP)/finančna sredstva (FS)**	7.323	15,3	8.355	17,3	8.631	17,3	-45,9	276,0	-0,5	1,5	
a) FS v posesti za trgovanje	1.177	2,5	50	0,1	149	0,3	-5,6	98,7	-3,6	175,4	
od tega dolžniški VP	571	1,2	1	0,0	18	0,0	6,2	17,1	51,6	241,6	
...dolžniški VP države	56	0,1	1	0,0	18	0,0	6,2	17,1	51,6	241,6	
b) FS, obvezno merjena po PV	0	0,0	95	0,2	84	0,2	-8,6	-10,0	-9,3	-5,5	
od tega dolžniški VP	0	0,0	3	0,0	1	0,0	0,0	-1,4	-2,4	-51,5	
c) FS, določena za merjenje po PV prek PI	179	0,4	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
od tega dolžniški VP	163	0,3	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
...dolžniški VP države	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
d) FS merjena po PV prek DVD	4.552	9,5	4.941	10,2	3.817	7,7	-41,2	-1.124,7	-1,1	-23,4	
od tega dolžniški VP	4.318	9,0	4.743	9,8	3.628	7,3	-43,2	-1.115,6	-1,2	-24,2	
...dolžniški VP države	2.875	6,0	3.140	6,5	2.434	4,9	-25,7	-706,8	-1,0	-22,9	
e) Dolžniški VP po odplačni vrednosti	1.415	3,0	3.269	6,8	4.581	9,2	9,4	1.312,1	0,2	35,6	
od tega dolžniški VP države	1.182	2,5	2.248	4,7	3.242	6,5	8,3	993,8	0,3	36,6	
Naložbe v kap. odvisnih družb, obvl. družb in pridruž. družb	627	1,3	945	2,0	1.062	2,1	0,0	117,4	0,0	13,4	
Ostala aktiva	928	1,9	718	1,5	803	1,6	0,5	84,7	0,1	11,4	
Pasiva	47.948	100,0	48.252	100,0	49.787	100,0	134,5	1.535,4	0,3	5,0	
Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti (vloge)***	43.124	89,9	42.817	88,7	44.280	88,9	87,8	1.463,9	0,2	5,4	
a) Fin. obveznosti do CB (Evrosistema)	1.229	2,6	2.344	4,9	1.364	2,7	-0,1	-980,4	0,0	-41,4	
b) Obveznosti do bank	18.168	37,9	1.716	3,6	1.762	3,5	-184,0	46,1	-9,5	-8,3	
od tega do domačih bank	2.065	4,3	649	1,3	560	1,1	-57,7	-89,3	-9,3	-24,3	
od tega do tujih bank	16.098	33,6	1.066	2,2	1.201	2,4	-126,3	135,4	-9,5	1,8	
c) Obveznosti do neban. sekt. (vloge NS)	20.883	43,6	37.185	77,1	38.593	77,5	-41,3	1.407,4	-0,1	6,9	
od tega do nefinančnih družb (podjetij)	3.728	7,8	8.998	18,6	9.196	18,5	76,2	198,1	0,8	10,0	
gospodinjstev	13.407	28,0	23.953	49,6	25.053	50,3	-43,9	1.099,7	-0,2	5,7	
države	1.879	3,9	1.005	2,1	1.021	2,0	-14,8	15,3	-1,4	30,4	
drugih finančnih organizacij	1.065	2,2	1.417	2,9	1.498	3,0	-44,8	81,0	-2,9	7,6	
tujcev	475	1,0	1.293	2,7	1.315	2,6	-12,3	21,8	-0,9	-2,7	
d) Dolžniški vrednostni papirji	1.276	2,7	1.250	2,6	1.847	3,7	0,5	597,3	0,0	49,5	
e) Ostale finančne obv., merjene po odplačni vrednosti****	1.568	3,3	322	0,7	716	1,4	312,6	393,7	77,5	68,6	
Rezervacije	176	0,4	151	0,3	142	0,3	0,2	-9,8	0,1	-10,8	
Kapital	4.010	8,4	5.061	10,5	5.086	10,2	60,6	25,6	1,2	0,8	
Ostala pasiva	638	1,3	223	0,5	278	0,6	-14,1	55,7	-4,8	26,2	
Bilančna vsota	47.948	100,0	48.252	100,0	49.787	100,0	134,5	1.535,4	0,3	5,0	

Opombe: * Krediti nebančnemu sektorju brez namena za trgovanje so opredeljeni na podlagi "Metodologije za izdelavo rekapitulacije izkaza finančnega položaja" in zajemajo kredite in druga finančna sredstva določena po odplačni vrednosti (iz A. VI), po pošteni vrednosti (PV) prek PI (iz A.III) in po PV prek DVD (iz A.IV).

**Finančna sredstva/vrednostni papirji v aktivih zajemajo celotna finančna sredstva iz A.II., vključno s krediti namenjenimi trgovanju, iz ostalih skupin finančnih sredstev (A.III., A.IV. in A.V.) so zajeti lastniški in dolžniški vrednostni papirji, brez kreditov.

***K skupnim finančnim obveznostim merjenim po odplačni vrednosti so v letu 2008 zajete tudi obveznosti bank do centralne banke.

****Do 31. 12. 2017 vključuje podrejene obveznosti, z metodologijo MSRP9 je postavka "podrejene obveznosti" ukinjena, te obveznosti so vključene med obveznosti do bank.²⁶

Vir: Banka Slovenije.

²⁶ Podatki o poslovanju bank v tej publikaciji temeljijo na knjigovodskih podatkih bank, ki se metodološko razlikujejo od statističnih podatkov. Podatki o posojilih se razlikujejo še zato, ker podatki v tej publikaciji vključujejo tudi posojila tujcem, upoštevajo neto princip (zneski zmanjšani za popravke vrednosti) ter ne vključujejo netržnih vrednostnih papirjev.

Tabela 2: Izkaz poslovenega izida 2020, 2021 in 2022

	Strukt.	2020	Strukt.	2021	Strukt.	2021	Strukt.	2022	Strukt.	Medl. rast.
v mio EUR; rasti v %	‰		v %		v %	jan.-okt.	v %	jan.-okt.	v %	jan.- okt. 22/ jan.- okt. 21
Prihodki od obresti		754,0		737,2		622,0		686,1		10,3
Odhodki od obresti		114,9		112,0		103,0		107,6		4,4
Čiste obresti		639,1	47,0	625,2	51,9	518,9	54,7	578,6	54,2	11,5
Neobrestni prihodki		721,0	53,0	580,5	48,1	429,2	45,3	489,5	45,8	14,1
od tega neto opravnine		329,7	24,2	377,3	31,3	313,3	33,0	335,2	31,4	7,0
od tega čisti dobički/izgube iz FS in obvez. namenjenih trgovanju		16,0	1,2	17,7	1,5	16,8	1,8	34,6	3,2	105
Bruto dohodek		1.360,1	100,0	1.205,6	100,0	948,1	100,0	1.068,1	100,0	12,7
Operativni stroški		-718,4	-52,8	-717,1	-59,5	-587,9	-62,0	-617,2	-57,8	5,0
Neto dohodek		641,6	47,2	488,5	40,5	360,2	38,0	450,9	42,2	25,2
Neto oslabitve in rezervacije		-169,6	-12,5	73,7	6,1	42,1	4,4	-17,6	-1,6	-141,8
Dobiček pred obdavčitvijo		472,0	34,7	562,2	46,6	402,3	42,4	433,3	40,6	7,7
Davki		-21,7		-36,9		-41,3		-48,2		16,9
Dobiček po obdavčitvi		450,3		525,3		361,0		385,1		6,7

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 3: Nekateri kazalci poslovanja

	2021		2022		okt.2021		okt.2022			
v %	2016	2017	2018	2019	2020	2021	jan.-okt.	jan.-okt.	(za zadnjih 12 mesecev)	(za zadnjih 12 mesecev)
Profitabilnost										
Marža finančnega posredništva*	3,05	2,88	3,01	3,13	3,16	2,58	2,45	2,64	2,50	2,73
Donosnost aktive pred obd. (ROA)	0,99	1,19	1,39	1,48	1,10	1,20	1,04	1,07	0,91	1,22
Donosnost kapitala pred obd. (ROE)	7,96	9,58	11,07	12,16	9,57	11,33	9,85	10,49	8,54	11,85
Obrestna marža na obrest. aktivo	1,91	1,83	1,84	1,79	1,57	1,41	1,42	1,50	1,42	1,49
Neto neobrestni prih./oper. stroški	68,53	62,67	71,93	80,84	100,35	80,95	73,00	79,32	74,47	85,86
Stroški poslovanja										
Stroški dela/povp. aktiva	1,01	1,02	1,02	1,00	0,90	0,85	0,83	0,81	0,85	0,84
Drugi stroški/povp. aktiva	0,80	0,78	0,73	0,77	0,77	0,69	0,69	0,71	0,70	0,70
Kvaliteta aktive										
Popravki in prilagoditev vrednosti za kreditne izgube kreditov bančnemu in nebančnemu sektorju, brez namena za trgovanje v bruto aktivih	5,38	4,09	2,64	1,53	1,59	1,14	1,23	1,10	/	/

Bruto dohodek/povp. akt.*

Vir: Banka Slovenije.

Obrestne mere bank

Tabela 4: Primerjava slovenskih obrestnih mer z obrestnimi merami v evrskem območju za nove posle sklenjene z variabilno obrestno mero v odstotkih

v %	Obrestna mera	Posojila								Vloge gospodinjstev			
		Gospodinjstvom				Podjetjem				do 1 leta		nad 1 letom	
		Stanovanjska		Potrošniška		do 1 mio EUR		nad 1 mio EUR		EMU	SLO	EMU	SLO
ECB	EMU	SLO	EMU	SLO	EMU	SLO	EMU	SLO	EMU	SLO	EMU	SLO	
dec.17	0,00	1,7	2,0	4,5	4,4	2,1	3,6	1,3	1,1	0,3	0,1	0,5	0,5
dec.18	0,00	1,6	1,9	4,9	4,6	2,0	3,2	1,3	0,7	0,3	0,2	0,5	0,6
dec.19	0,00	1,5	1,8	5,4	4,6	1,9	3,3	1,2	0,9	0,2	0,2	0,5	0,3
dec.20	0,00	1,3	1,8	5,0	4,5	1,8	3,1	1,3	0,3	0,2	0,1	0,5	0,3
dec.21	0,00	1,3	1,6	5,1	4,7	1,7	2,2	1,1	1,1	0,2	0,0	0,5	0,2
jan.22	0,00	1,3	1,5	5,6	4,7	1,8	2,1	1,2	1,7	0,2	0,0	0,4	0,2
feb.22	0,00	1,4	1,6	5,4	4,7	1,7	2,0	1,1	2,7	0,2	0,0	0,4	0,2
mar.22	0,00	1,4	1,5	5,5	4,7	1,7	1,9	1,2	1,2	0,2	0,0	0,5	0,1
apr.22	0,00	1,4	1,5	5,8	4,5	1,8	2,0	1,2	0,7	0,2	0,0	0,5	0,1
maj.22	0,00	1,5	1,5	5,9	4,7	1,7	2,1	1,2	1,4	0,2	0,0	0,5	0,2
jun.22	0,00	1,7	1,6	5,7	4,6	1,8	1,9	1,8	1,4	0,2	0,0	0,6	0,2
jul.22	0,50	1,8	1,8	6,1	4,0	1,9	2,2	1,5	1,7	0,3	0,0	0,8	0,8
avg.22	0,50	2,1	2,0	6,6	5,1	2,1	2,4	1,6	1,7	0,4	0,0	0,9	0,2
sep.22	1,25	2,3	2,5	6,6	5,3	2,5	2,7	2,4	2,2	0,6	0,1	1,2	0,8
okt.22	1,25	2,7	3,2	6,9	6,2	3,0	4,7	2,5	2,8	0,8	0,1	1,6	1,3

Opomba: Vloge gospodinjstev so razčlenjene po ročnosti, ne glede na način obrestovanja (skupaj so združene fiksne in variabilne obrestne mere).
Vir: Banka Slovenije, ECB.

Tabela 5: Primerjava slovenskih obrestnih mer z obrestnimi merami v evrskem območju za nove posle sklenjene s fiksno obrestno mero

v %	Posojila							
	Gospodinjstvom				Podjetjem			
	Stanovanjska		Potrošniška		do 1 mio EUR		nad 1 mio EUR	
ECB	EMU	SLO	EMU	SLO	EMU	SLO	EMU	SLO
dec.17	1,9	2,9	5,4	6,1	2,0	3,4	1,5	1,8
dec.18	1,9	2,9	5,5	6,2	2,0	3,3	1,6	1,5
dec.19	1,4	2,7	5,3	6,2	1,7	3,5	1,4	1,1
dec.20	1,3	2,2	5,1	6,0	1,7	3,3	1,3	1,7
dec.21	1,3	1,7	5,1	6,0	1,6	2,2	1,2	1,2
jan.22	1,3	1,7	5,3	6,0	1,7	2,6	1,3	1,1
feb.22	1,4	1,7	5,3	6,0	1,8	2,7	1,5	1,7
mar.22	1,5	1,7	5,3	5,9	1,8	2,4	1,5	1,4
apr.22	1,6	1,8	5,4	6,0	1,9	2,5	1,6	1,3
maj.22	1,8	1,9	5,6	6,1	2,1	2,7	2,0	2,2
jun.22	2,0	2,0	5,6	6,0	2,2	3,0	2,0	1,7
jul.22	2,1	2,3	5,7	6,1	2,4	3,2	2,1	2,9
avg.22	2,2	2,5	5,9	6,3	2,6	3,6	2,2	2,0
sep.22	2,4	2,8	6,0	6,2	2,9	4,2	2,4	3,0
okt.22	2,6	3,1	6,2	6,5	3,2	4,7	2,8	3,3

Vir: Banka Slovenije, ECB.

Kakovost kreditnega portfelja bank

Tabela 6: **Nedonosne izpostavljenosti po skupinah komitentov**

	Izpostavljenosti				Nedonosne izpostavljenosti (NPE)					
	v mio EUR		v %		v mio EUR		v %			
	okt.22	okt.22	dec.20	dec.21	sep.22	okt.22	dec.20	dec.21	sep.22	okt.22
Nefinančne družbe	16.758	30,7	552	347	301	312	3,9	2,3	1,8	1,9
velike	8.297	15,2	227	71	52	51	3,1	0,9	0,6	0,6
MSP	8.130	14,9	325	276	249	261	4,7	3,7	3,1	3,2
DFO	1.822	3,3	8	4	3	3	0,6	0,2	0,1	0,1
Gospodinjstva	13.530	24,8	255	261	242	242	2,1	2,1	1,8	1,8
obrtniki	752	1,4	30	27	26	25	4,3	3,9	3,5	3,4
prebivalstvo	12.778	23,4	225	233	216	216	2,0	2,0	1,7	1,7
potrošniška posojila	2.562	4,7	84	94	92	92	3,2	3,7	3,6	3,6
stanovanjska posojila	8.009	14,7	115	114	99	100	1,7	1,6	1,2	1,2
druga posojila	2.207	4,0	25	24	24	24	1,3	1,2	1,1	1,1
Tujci	9.515	17,4	106	30	77	72	1,3	0,3	0,8	0,8
Država	3.816	7,0	8	0	0	0	0,2	0,0	0,0	0,0
Banke in hranilnice	863	1,6	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Centralna banka	8.333	15,3	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	54.637	100,0	929	641	623	629	1,9	1,2	1,1	1,2

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 7: **Nedonosne izpostavljenosti do nefinančnih družb po dejavnostih**

	Izpostavljenosti		Nedonosne izpostavljenosti (NPE)				Delež NPE			
	v mio EUR		v %		v mio EUR		v %			
	okt.22	okt.22	dec.20	dec.21	sep.22	okt.22	dec.20	dec.21	sep.22	okt.22
Kmetijstvo, gozdarstvo, rib., rud.	149	0,9	3	2	2	2	2,8	1,5	1,2	1,2
Predelovalne dejavnosti	4.646	27,7	93	61	58	57	2,4	1,5	1,2	1,2
Elektrika, plin in voda, saniranje ok.	1.933	11,5	9	8	4	3	0,6	0,5	0,2	0,2
Gradbeništvo	1.717	10,2	60	41	36	34	4,8	2,8	2,1	2,0
Trgovina	2.924	17,4	209	75	58	58	8,1	2,8	2,0	2,0
Promet in skladiščenje	1.616	9,6	25	19	16	15	1,5	1,3	1,0	0,9
Gostinstvo	545	3,3	61	77	76	79	10,2	13,3	13,8	14,4
Informacije in komunikacije	642	3,8	5	4	4	4	1,0	0,7	0,6	0,6
Finančno posredništvo	229	1,4	0	0	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
Poslovanje z nepremičninami	729	4,3	24	6	6	7	4,1	0,9	0,8	1,0
Strokovne in druge poslovne dej.	1.382	8,2	50	43	38	48	3,7	2,9	2,7	3,5
Izobraževanje, zdravstvo, javna upr.	149	0,9	5	4	3	3	3,8	2,8	2,0	1,9
Rekreacija, kultura in dr. dej.	98	0,6	8	6	2	2	7,1	5,2	1,8	1,9
Skupaj	16.758	100,0	552	347	301	312	3,9	2,3	1,8	1,9

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 8: Izpostavljenosti po skupinah kreditnega tveganja po skupinah komitentov

	Deleži v %									Izpostavljenost v skupini 2		
	S1			S2			S3			v mio EUR		
	dec.20	dec.21	okt.22	dec.20	dec.21	okt.22	dec.20	dec.21	okt.22	dec.20	dec.21	okt.22
Nefinančne družbe	84,7	87,5	90,6	12,3	10,2	7,6	3,0	2,3	1,8	1.743	1.549	1.273
velike	88,4	91,9	94,6	10,0	7,2	4,8	1,5	0,9	0,6	718	527	384
MSP	81,0	83,4	86,8	14,5	13,1	10,2	4,5	3,5	3,0	1.026	1.022	888
DFO	99,2	99,5	97,6	0,3	0,2	2,3	0,6	0,2	0,1	4	3	42
Gospodinjstva	89,4	88,4	90,9	8,5	9,5	7,3	2,1	2,1	1,8	1.010	1.199	992
obrtniki	84,3	82,3	85,4	11,3	13,8	11,2	4,3	3,9	3,4	78	98	84
prebivalstvo	89,7	88,8	91,2	8,3	9,3	7,1	2,0	2,0	1,7	932	1.101	908
potrošniška posojila	89,6	85,1	87,2	7,2	11,2	9,2	3,2	3,7	3,6	189	283	236
stanovanjska posojila	88,3	89,5	92,4	10,0	8,9	6,4	1,7	1,6	1,3	660	644	509
druga posojila	94,6	90,5	91,5	4,1	8,3	7,4	1,3	1,2	1,1	83	174	163
Tujci	94,5	96,8	97,6	4,6	2,9	1,6	1,0	0,3	0,7	366	251	156
Država	99,2	99,1	98,9	0,6	0,9	1,1	0,2	0,0	0,0	33	39	41
Skupaj	91,9	93,0	94,2	6,5	5,8	4,6	1,6	1,2	1,1	3.166	3.060	2.519

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 9: Izpostavljenosti po skupinah kreditnega tveganja po dejavnosti nefinančnih družb

	Deleži v %									Izpostavljenost v skupini 2		
	S1			S2			S3			v mio EUR		
	dec.20	dec.21	okt.22	dec.20	dec.21	okt.22	dec.20	dec.21	okt.22	dec.20	dec.21	okt.22
Kmetijstvo, gozd., rib., rud.	84,8	91,0	89,7	12,0	7,4	9,0	3,2	1,5	1,2	13	10	13
Predelovalne dejavnosti	80,6	86,8	88,5	17,1	11,7	10,3	2,3	1,5	1,2	682	479	478
Elekt., plin in voda, sanir.okol.	96,1	96,9	97,5	3,2	2,6	2,4	0,6	0,5	0,2	45	40	46
Gradbeništvo	84,5	90,9	92,9	10,7	6,4	5,2	4,8	2,7	1,9	135	95	89
Trgovina	88,0	89,2	92,1	8,2	8,0	5,9	3,8	2,8	2,0	200	210	173
Promet in skladiščenje	93,8	92,2	94,1	4,7	6,5	4,9	1,5	1,3	0,9	77	100	79
Gostinstvo	43,9	32,6	50,9	46,9	54,5	35,1	9,3	12,8	13,9	288	314	191
Informacije in komunikacije	92,2	96,8	96,7	6,9	2,5	2,8	0,9	0,7	0,6	39	16	18
Finančno posredništvo	98,7	95,4	99,5	1,2	4,6	0,5	0,0	0,1	0,0	1	6	1
Poslovanje z nepremičninami	86,2	91,0	94,5	9,7	8,0	4,5	4,1	0,9	1,0	56	51	33
Strokovne in druge posl. dej.	85,5	86,5	89,5	10,8	10,5	7,0	3,7	2,9	3,5	145	155	97
Izobraževanje, zdr., jav.upr.	85,4	88,6	88,5	10,8	8,6	9,6	3,8	2,8	1,9	15	13	14
Rekreacija, kult. in dr. dejavn.	47,7	38,6	56,3	45,7	56,2	41,8	6,5	5,2	1,9	48	61	41
Skupaj	84,7	87,5	90,6	12,3	10,2	7,6	3,0	2,3	1,8	1.743	1.549	1.273

Vir: Banka Slovenije.

Tabela 10: Pokritost NPE in skupin kreditnega tveganja z oslavitvami in rezervacijami, po skupinah komitentov

	Skupine kreditnega tveganja									NPE		
	S1			S2			S3			dec.20	dec.21	okt.22
	dec.20	dec.21	okt.22	dec.20	dec.21	okt.22	dec.20	dec.21	okt.22			
Nefinančne družbe	0,7	0,4	0,4	5,6	4,4	4,1	52,5	57,2	60,2	46,5	57,4	60,3
DFO	0,5	0,4	0,2	1,2	1,6	1,0	54,3	92,8	89,4	54,2	92,8	89,4
Gospodinjstva	0,3	0,2	0,0	4,7	4,3	0,0	51,2	53,9	0,0	51,1	53,9	0,0
obrniki	1,0	0,9	0,8	5,8	5,1	5,1	46,4	52,6	54,8	46,4	52,8	54,5
prebivalstvo	0,3	0,2	0,3	4,6	4,2	4,7	51,8	54,0	59,1	51,7	54,0	59,1
potrošniška posojila	0,6	0,4	0,5	8,4	6,0	7,7	60,9	64,3	67,8	61,0	64,3	67,9
stanovanjska posojila	0,2	0,2	0,2	3,7	3,9	3,7	43,4	43,5	50,5	43,5	43,5	50,5
druga posojila	0,3	0,2	0,3	3,3	2,7	3,2	58,8	62,8	60,5	58,0	63,6	61,6
Tujci	0,3	0,2	0,2	3,7	4,3	7,1	78,1	77,2	41,7	65,1	77,2	39,8
Država	0,1	0,1	0,1	3,6	2,8	1,1	93,9	92,8	48,8	93,9	92,8	9,0
Skupaj	0,3	0,2	0,2	5,1	4,3	4,4	55,0	57,0	57,7	50,3	57,1	57,4

Vir: Banka Slovenije.